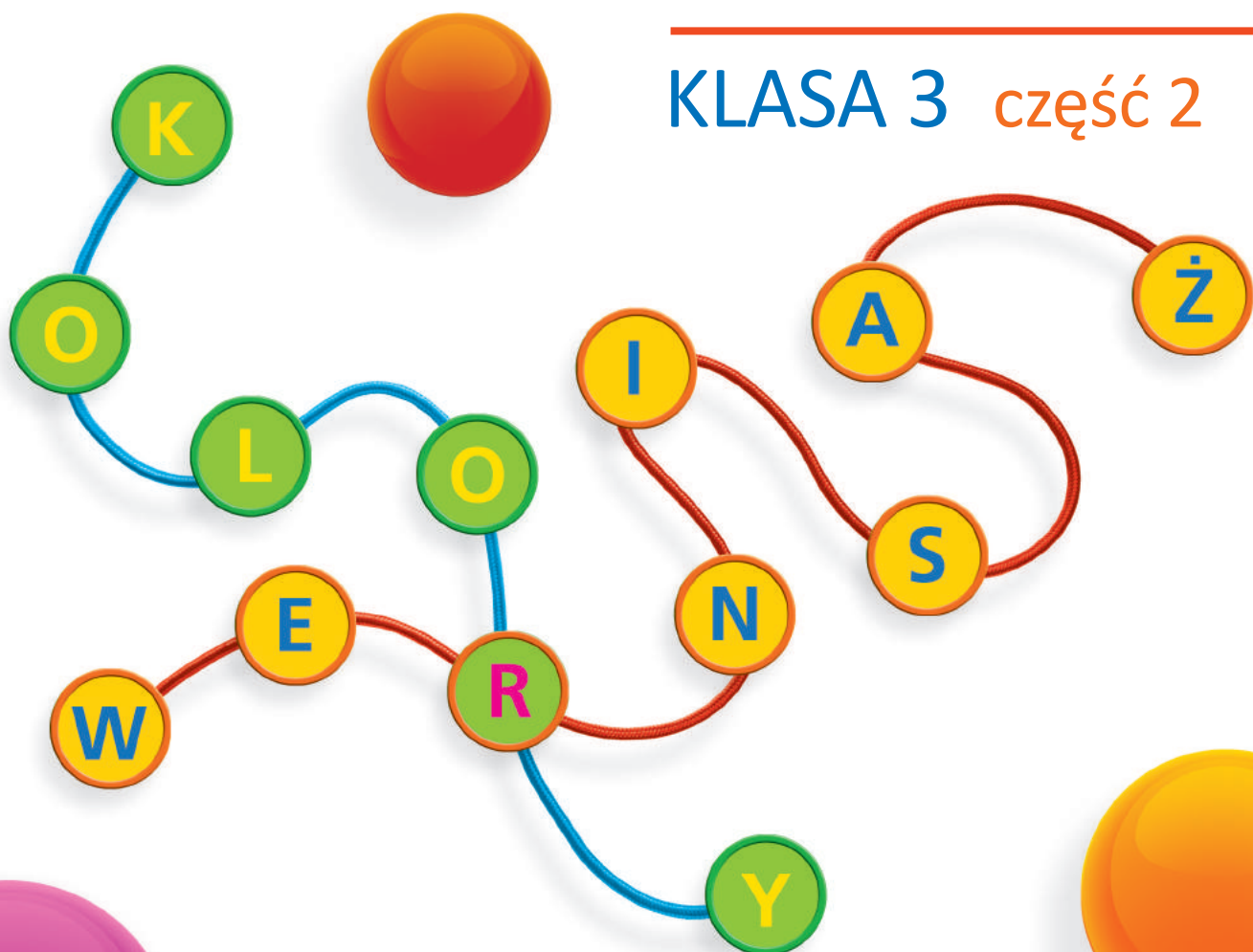

GRA w KOŁORY

Ćwiczenia

KLASA 3 część 2

Katarzyna Grodzka

GRA w KOŁORY

Ćwiczenia

KLASA 3 część 2

rok szkolny

Współpraca autorska: *Ewa Wierchowska*

Treści muzyczne: *Joanna Pietrzak*

Projekt okładki i strony tytułowej: *Adam Bardos*

Ilustracje: *Roman Kirilenko, Eryk Krawczyński, Ewa Gierach-Radziwonowicz, Krystyna Michałowska, Artur Nowicki, Małgorzata Ofierska, Katarzyna Słowińska-Kucz, Elżbieta Zubowska*

Zdjęcia: *Archiwum, BE&W, Fotolia.com: s. 8: Doczky/osa, Alekss/róża, Andreev-studio/tulipan, SergeyS/maska1, alexandrink1966/maska2; s. 42: paleka/uszy, inna_astakhova/owca, doidam10/liść, PhotoEd/por, Eric Isselée/roggi, cherezoff/dom, silverspiralarts/igła, Farinoza/sowa, sawanno/jajko, kange_one/dach, zurbagan/szyszka, Africa Studio/patyk, yevgeniy11/mysz; s. 44: koromelena/przebiśniegi; s. 47: Gray wall studio/stratus, Andy Ilmberger/cumulus, Juhku/cirrus; s. 58: catalineremia/taniec towarzyski; s. 75: Alekss/pszczoła, Vladislav Gajic/stołek, silverspiralarts/kwiat, Farinoza/sowa, bluebat/miś, cherezoff/dom, Coprid/worek, kojihirano/ptak; s. 84: Farinoza/sowa, m.u.ozmen/lody, moonrun/100, Ornavi/narta, Eric Isselée/lis, kot, virgonira/konie, david_franklin/szalik, atoss/gruszka, Özgür Güvenç/wieża, s. 105: eugenesergeev/palma, JPS/osa, Mirek Kijewski/jeź, Mariusz Blach/ser, Angel_a/maska1, Roman Milert/maska2, ILYA AKINSHIN/kran, sergojpg/tort, Farinoza/sowa; s. 110: Alexander Potapov/nożyczki, yevgeniy11/mysz, Gerisima/aniolek, BillionPhotos.com/waga, voren1/kaczka Kosińscy, East News, Michał Maciążek, Muzeum Bitwy Grunwaldzkiej, NASA, Shutterstock, Marek Szymocha, Grzegorz Wrzeczionowski*

Fotoedycja: *Milena Kot, Michał Maciążek*

Redakcja: *Magdalena Marczevska, Anna Parzęcka, Małgorzata Struczevska*

Redakcja językowa: *Anna Kołat, Barbara Żebrowska*

Korekta: *Ewa Wojtyra*

Skład i łamanie: *Adam Ziółkowski*

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich. Osoby, których nie udało nam się ustalić, prosimy o kontakt z wydawnictwem.

Książka, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Przestrzegaj praw, jakie im przysługują. Udostępniając książkę lub jej fragmenty, rób to wyłącznie w zakresie dozwolonego użytku, który określają przepisy prawa. Zawartość książki możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. Kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

© Copyright by Wydawnictwo JUKA-91 Sp. z o.o., Warszawa 2019

ISBN 978-83-8141-025-0

Wydawnictwo JUKA-91 Sp. z o.o.
ul. Jutrzenki 118
02-230 Warszawa
infolinia 41 366 55 55
www.juka.edu.pl

— treści o podwyższonym stopniu trudności

78. Cudze chwalicie, swego nie znacie

1. Otocz pętlami w tym samym kolorze nazwy, które się ze sobą wiążą. Napisz je w zeszyte trójkami według wzoru. Wymień swoje przykłady.

góry   Morze Bałtyckie   Śniardwy   lasy   wodospady
pustynia Gobi   oceany i morza   Wezuwiusz
wydmy w okolicach Łeby   Ocean Spokojny   Himalaje
doliny   Puszcza Białowieska   wulkany   Titicaca
Tatry   jeziora   Wielka Sikława   pustynie   Przełom Dunajca
Ostrzyca   Niagara   dżungla afrykańska   Wielki Kanion rzeki Kolorado

Wzór: góry - Tatry - Himalaje

2. Znajdź i pokoloruj wyrazy z ż. Z pozostałych sylab utwórz i napisz przysłowie. Powiedz lub napisz w zeszyte, co ono znaczy.

Cuksiążki dzie plażech wam ożniali
wybrzeżecienajwyższy, sweżubrgostożkowaty
nieżebyznarównieźcie,
sawyzynamidużonietakżewiekażdy
cieprzecież, copodróżpopodróżnicze
siamożliwedażecie.

3. Zapisz w zeszyte pokolorowane wyrazy z ćwiczenia 2. Tam, gdzie to możliwe, napisz w nawiasie wyraz pokazujący wymianę ż. Pokoloruj ż i literę, na którą się wymieniło.

książki (księgi)

79. A to Polska właśnie

1. Napisz w zeszycie, według wzoru, wymienione w podręczniku „małe ojczyzny” i kilka znajdujących się w nich miast. Dopisz swoją „małą ojczyznę” lub inne miejsce sobie bliskie. Obszar każdej „małej ojczyzny” pokoloruj na mapie inną kredką.

Pomorze Zachodnie – Szczecin, Koszalin

2. Przeczytaj wiersz *Rozmarzony drogowca*. Znajdź w wierszu podane części mowy i pokoloruj je różnymi kredkami. Wypisz je.

Rozmarzony drogowca

Barbara Lewandowska

Znajdź utwór
we własnych zasobach

Rzeczowniki

rozstaju, dróg,

Przymiotniki

miejskich,

Liczebniki

cztery,

3. Podkreśl czasowniki w wierszu *Rozmarzony drogowskaz*. Napisz je w zeszyte i dodaj po kilka rymujących się wyrazów według wzoru.

Czasowniki

zali się - pali się, śmiali się,

4. Z jakich dwóch wyrazów został utworzony wyraz **drogowskaz**? Połącz sylaby tak, aby powstały inne przykłady takich wyrazów. Przepisz je do zeszytu i podaj własną propozycję.

drogowskaz:

i

lis

pad

Bia

pół

stok

przed

ro

kój

po

mo

cze

żo

to

ły

sa

zwierz

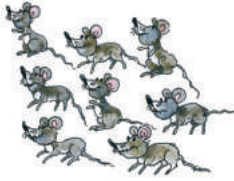
je

lot

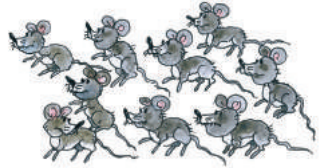

80. Wielkopolska kolebką naszej ojczyzny

1. Uzupełnij hasła na podstawie legendy *Król Popiel i myszy*. Znajdź w słowniku znaczenie głównego hasła i zapisz wyjaśnienie. Ułóż opisy odgadniętych haseł w formie pytań.

1.	L	E									
2.	G	N					N	O			
3.	M	Y				Y					
			4.				C	I	Z	N	A
			5.	G			O				
		6.	S	T					W	I	E
		7.	P	O				L			
8.	K	R	U								

Hasło: _____ to _____

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. Co zostało podane stryjom na uczenie?
- 5. _____
- 6. _____
- 7. _____
- 8. _____

2. Uzupełnij tekst podanymi wyrazami, nadając im odpowiednią formę i przeczytaj informację o w Skansenie Miniatur znajdującym się w Pobiedziskach.

historyczne
wielkopolskie
budowle
Miniatura
ratusz
kościół
kopia

Skansen Miniatur to park zawierający makiety obiektów _____
i interesujących fragmentów zabudowy miast _____.

Znajduje się w nim około 35 najważniejszych, a także i mniej znanych _____
_____ z terenu Szlaku Piastowskiego oraz Wielkopolski.
_____ są wykonane w dużym pomniejszeniu.

Makiety przedstawiają _____, pałace, _____,
grody i inne budowle. Są wiernymi _____ oryginałów
z zachowaniem wszelkich detali.

3. Sprawdź na mapie i napisz, gdzie leżą Pobiedziska.

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

81. Poznańskie ciekawostki

1. Wpisz właściwe spółgłoski miękkie. Napisz w zeszyte trzy zdania z wybranymi wyrazami.

- Pozna___, w Pozna___u, za Pozna___em, do Pozna___a
- pozna___ska, pozna___ski, pozna___skie
- pozna___anin, pozna___anka, pozna___anie

2. Dokończ zdania i podaj własne przykłady.

Nazwy miast piszemy _____

Przykłady: _____

Nazwy mieszkańców miast piszemy _____

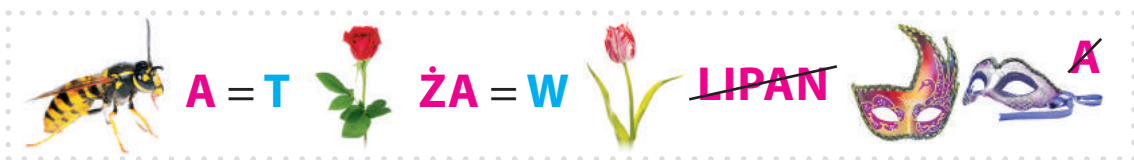
Przykłady: _____

3. Pokoloruj wyrazy, których pierwsze litery zostały zaznaczone na czerwono, z pozostałych liter ułóż imiona dwóch koziołków z ratuszowej wieży w Poznaniu.

TY**W**IEŻAREK**R**ATUSZPY**G**RÓDREK**K**SIAŻĘ

_____ i _____

4. Rozwiąż rebus i napisz nazwę najstarszej części Poznania, która znajduje się na wyspie. Było to doskonałe miejsce do zbudowania w X wieku grodu z rezydencją władców i podgrodzem.

_____

82. Osobliwości Małopolski

1. Poszukaj i pokoloruj pola z dziewięcioma nazwami wybranych miejsc z Małopolski, napisanymi poziomo lub pionowo. Pozostałe litery czytane poziomo utworzą hasło. Zapisz je.

W	I	E	L	I	C	Z	K	A	K
M	P	R	K	A	K	Ó	W	O	S
A	I	T	R	R	O	T	L	J	D
C	E	I	A	A	C	A	Ą	C	U
Z	N	M	K	B	A	T	Ł	Ó	N
U	I	O	Ó	K	P	R	O	W	A
G	N	L	W	A	S	Y	K	I	J
A	Y	B	E	S	K	I	D	Y	E
H	E	R	K	U	L	E	S	A	C

Hasło: _____

_____

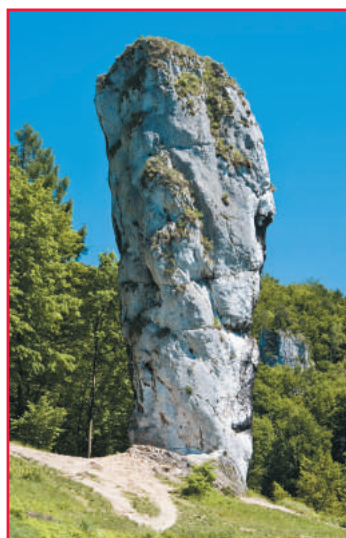
_____

_____

_____

_____

2. Skorzystaj z krótkich podpowiedzi i ułóż kilka zdań o skale nazwanej Maczugą Herkulesa.

Maczuga Herkulesa to _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

- wysoka (ponad 20 m) skała, oryginalny kształt, samotny, wapienny kamień, opiera się na ziemi cienkim końcem, rozszerza się ku górze, kształt maczugi;
- efekt milionów lat działania słońca, wiatru, mrozu, wilgoci, deszczu;
- Ojcowski Park Narodowy, niedaleko Ojcowa, zamek w Pieskowej Skale.

3. Uzupełnij odpowiednio literami **u** lub **ó** wiersz o roztargnionej królewnie.

O roztargnionej królewnie

Pewien kr___l miał c___rkę hożą.
Tę por___wnać m___głbyś z zorzą
Albo z świeżą, c___dną r___żą.
Ów monarcha przed podr___żą
rzecze głosem dziwnie rzewnym:
„Proszę c___rki mej, kr___lewny,
r___szam precz, za g___ry sine.
Wr___żbom ___fam, że nie zginę.
Hen, o tam, sp___jrz, za g___rami
Mieszka mędrzec. On to da mi
Spos___b pewny, by ma c___ra
Nie splamiła odtąd pi___ra
Błędem w słowach: p___łka, b___łka,
Pr___chno, dł___to, chr___st, jask___łka
Czy też w___jt, og___rek, pł___tno.
Żegnaj”. C___rka z miną sm___tną
Czeka kr___la. Czeka z lękiem:
Może wr___ci z r___zeg pękiem?
Jakoż wkr___tce grzmia kopyta,
Wraca kr___l, a z kr___lem świta:
„C___r___ś moja, wnet potrafisz
pisać pięknie. Rozchm___rz czoło.
Masz skarb: teksty ortografii,
Ortografii na wesoło.

Witold Gawdzik
(z: „Ortografia i gramatyka na wesoło”)

4. Przepisz wyrazy z **ó** wymiennym i dopisz wyrazy potwierdzające wymianę.

---

5. Przepisz do zeszytu wyrazy z **ó** niewymiennym.

6. Ułóż 5 zdań z wyrazami z **u** i napisz je w zeszycie.

83. Legenda o Ojcowie

1. Podkreśl odpowiednio wyrazy z **h**: pomarańczowym kolorem — czasowniki, niebieskim kolorem — rzeczowniki, a zielonym — przymiotniki. Przepisz cztery utworzone grupy wyrazów do zeszytu.

Honor • halabarda • huknąć • huk • hejnał • bohater • bohater
hasał • historyczne • hulał • huczne • harfa • hoży • hałaśliwi • herb
huragan • hurgot • hyczał • hen • hyc • hop • heca • druż • horror
wahać • czyhać • horyzont • harmider • błahy • hełm • wahać się
hałasował • huraganowy • ha • hi • hejże • hola • historia

2. Wypisz z legendy *Grota Króla Łokietka* wyrazy z **ch**.

ch

3. Otocz pętlą wyrazy napisane w ćwiczeniu 2, w których **ch** jest na końcu. Przepisz je do zeszytu i dopisz po kilka wyrazów, które się z nimi rymują.
4. Znajdź w ćwiczeniu 1 wyraz, w którym na końcu piszemy **h**.

Literę **h** piszemy na końcu w wyrazie _____.

5. Ułóż zdanie z wyrazem dopisanym w ćwiczeniu 4.

84. Hej, góry, nasze góry!

- 1.** Znajdź w legendzie *O śpiących rycerzach w Tatrach* podane początki zdań i przepisz ich dalszy ciąg.

W opowiadaniu możemy wyróżnić trzy części:

I. Wstęp: Zmierzch już otulił ziemię _____

II. Rozwinięcie: Baca uśmiechnął się _____

III. Zakończenie: Pastuszek słuchał tego _____

- 2.** Dokończ zdanie.

W opowiadaniu wyróżnić możemy trzy części:

I. _____

II. _____

III. _____

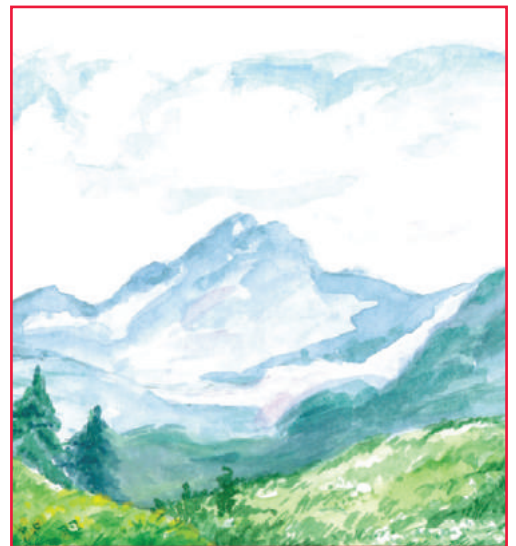

- 3.** Spójrz na mapę Polski, znajdź Tatry i Beskidy. Napisz w zeszycie nazwy innych polskich gór.

4. Prawdziwi turyści w Tatrach i innych miejscach na Ziemi pamiętają, że także od nich zależy piękno przyrody. Wytnij z wycinanki zdania i odpowiednio uzupełnij nimi podane informacje. Napisz nad krótkimi tekstami, czego na pewno nie robią prawdziwi turyści w czasie swoich wędrówek.

• Nie

Każdego roku nurkowie z Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego sprzątają tatrzańskie jezioro Morskie Oko. Zaśmiecanie Morskiego Oka jest zagrożeniem dla żyjących w nim pstrągów.

• Nie

Zwierzęta żyjące na wolności muszą zdobywać pokarm samodzielnie. Niektóre z nich, raz dokarmione, mogą domagać się pożywienia, wtedy stają się groźne i muszą trafić do zoo.

• Nie

Hałas w górach jest groźny dla ludzi i zwierząt. Płoszy zwierzęta i zakłóca ich życie.

• Nie

Zbaczając ze szlaku, można zabłądzić i narazić się na niebezpieczeństwo.

85. Śląska ziemia

1. Wybierz odpowiedzi, które pasują do legendy *Jak utopiec Opole uratował*. Następnie ułóż do nich pytania.

- a) Blisko Warszawy.
- b) Niedaleko Opola.
- c) W Krakowie.

- a) Na dnie Wisły.
- b) Na brzegu Warty.
- c) Na dnie Odry.

- a) Włosy miał długie, rozwiane i podobne do wodorostów.
- b) Włosy miał rude i potargane.
- c) Włosy miał jasne, krótkie i starannie uczesane.

- a) Tym, których postępki mu się nie podobały.
- b) Tym, których podziwiał.
- c) Tym, którzy byli dobrzy i uczciwi.

- a) Lubił gwar, pokrzykiwania straganiarzy i wędrownych kupców.
- b) Lubił straszyć mieszkańców miasta.
- c) Lubił dokuczać dobrym ludziom.

- _____
- _____
- _____
- a) Lubił miasto podczas jarmarku.
  - b) Lubił miasto uśpione, gdy słyhać było kroki nocnej straży.
  - c) Lubił miasto tylko w blasku słońca.
- _____
- _____
- _____

- a) Do miasta zbliżała się armia wroga.
  - b) W mieście pojawił się dziwny stwór.
  - c) Groźna burza nadciągnęła nad miasto.
- _____
- _____
- _____

- a) Utopiec poprosił chmury o deszcz, który ugasił ogień.
- b) Utopiec zdmuchnął płomienie.
- c) Wody Odry rozlały się po ulicach miasta i zgasiły płomienie.

2. Napisz podane nazwy z rejonu Śląska.

Miasta:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Rzeki:

_____

_____

Góry:

_____

_____

Inne:

_____

_____

_____

_____

86. Historyczne Mazowsze

1. Przeczytaj tekst *O orle srebrnopiórym i radomskim grodzie* i podkreśl właściwą odpowiedź.

Tekst *O orle srebrnopiórym i radomskim grodzie* to:

- a) wiersz.   b) baśń.
c) opis.   d) legenda.

2. Uzupełnij opisy wyrazów z ćwiczenia 1.

wiersz • baśń • legenda • opis • szczegółów
historycznych • fantastycznej • w wersy

- _____ to przedstawienie _____
dotyczących osób, przedmiotów, zjawisk, sytuacji itp.
- _____ to opowieść fantastyczna, przeważnie o postaciach
lub wydarzeniach _____.
- _____ to opowiadanie o treści _____.
- _____ to utwór poetycki, w którym słowa są dobrane
ze względu na swój rytm lub rym i ułożone _____.

3. Uzupełnij informacje na podstawie legendy *O orle srebrnopiórym i radomskim grodzie*.

Miejsca, w których dzieje się akcja legendy: _____

Bohaterowie legendy: _____

4. Dokończ i uporządkuj w odpowiedniej kolejności zdania pasujące do legendy *O orle srebrnopiórym i radomskim grodzie*. Nadaj legendzie wymyślony przez siebie tytuł.

Nowy tytuł: _____

Przepowiednia orła o _____

Niewesoły powrót młodego myśliwego do _____

Podróż myśliwego na skrzydłach _____

Udane polowanie orła i _____

Przybycie mieszkańców osady na _____

Marzenia myśliwego i odczarowanie _____

Zmartwienie mieszkańców osady _____

Opowieść o niegościnnych _____

5. Wpisz odpowiednie formy czasowników.

Czasownik	W czasie przeszłym	W czasie teraźniejszym	W czasie przyszłym
cieszyć się	cieszyłem się	cieszę się	będę się cieszyć
_____	_____	uczę się	_____
_____	_____	_____	będę pilnować

87. Mazowsze moje

1. Na mapie województwa mazowieckiego odszukaj nazwy większych miast. Wpisz samogłoski, których brakuje.

Poziomo:	3K	C			C	H		N		W					
	1C	O	S	T	R		Ł		K						
	1A	P		Ł	T		S	K							
Pionowo:	9B	W		R	S	Z		W		1A	P	Ł		C	K
	4C	R		D		M		6F	S			D	L	C	
	1G	M	Ł		W			11D	Ż		R		R	D	

2. Odgadnięte nazwy z polecenia 1. umieść w tabeli. Przepisz oznaczone litery i odczytaj hasło.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	P											
B									W			
C	O			R								
D											Ż	
E												
F						S						
G	M											
H												
I												
J												
K			C									
L												

J1	I1	C4	F6	F9	G11	B9	K1		G1	G6	K8	A6	A4	L6	G4

H9	A6	F9	E11	E9	C3	A7	K4	D1	K7		A1	F4	J6	C9	E1	J11	J1

88. Płynie Wisła, płynie

1. Uzupełnij tekst podanymi wyrazami. Zmień formy wyrazów, aby pasowały do tekstu.

źródło • źródłem • potok • korytem
zakola • lewy brzeg • dopływ • ujścia

Rzeka bierze swój początek od _____ . Większość rzek ma swoje _____ w górach. Początkowo rzeka jest niewielkim _____ .

Wody rzeki płynąc, złobia _____ rzeczne. Rzeki omijają różne przeszkody, tworząc zakręty zwane _____. Kiedy patrzymy zgodnie z kierunkiem biegu (nurtu) rzeki, po prawej stronie mamy prawy brzeg rzeki, po lewej – _____ rzeki. Gdy mniejsza rzeka wpływa do większej, to jest ona prawym lub lewym _____ .

Miejsce, w którym rzeka wpada do morza, oceanu, jeziora lub innej większej rzeki to _____ rzeki.

2. Wytnij z wycinanki nazwy. Dopasuj je i przyklej na rysunku.

3. Wypisz czasowniki z wiersza *Wiśła*.

---

4. Wybrany czasownik z polecenia 3. odmień w czasie teraźniejszym według wzoru: sięgam — nie sięgam.

Liczba pojedyncza

Pierwsza osoba — ja _____, nie _____

Druga osoba — ty _____, nie _____

Trzecia osoba — _____, nie _____
on, ona, ono

Liczba mnoga

Pierwsza osoba — my _____, nie _____

Druga osoba — wy _____, nie _____

Trzecia osoba — _____, nie _____
oni, one

5. Znajdź w słowniku lub internecie hasło **dorzecze** i napisz, co ono oznacza.

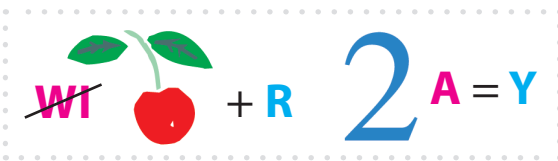
---

89. Warmia i Mazury

1. Wytnij z wycinanki i ułóż tekst. Przyklej go.

2. Rozwiąż rebusy, a dowiesz się, jakich jezior dotyczą opisy. Uzupełnij wyrazy odpowiednimi literami.

Największe jezioro w Polsce, w wojew____dztwie warmińsko-maz____rskim,

w Krainie Wielkich Jezior Maz____rskich, koło Mikołajek.

Powie____chnia 11 383 ha, dł____gość 22 km 100 m, szeroko____ć 13 km 400 m,

maksymalna gł____bokość 23 m. Na jeziorze jest osiem wysp.

Najgł___bsze jezioro w Polsce na terenie

Pojezie___a Wschodniosuwalskiego,

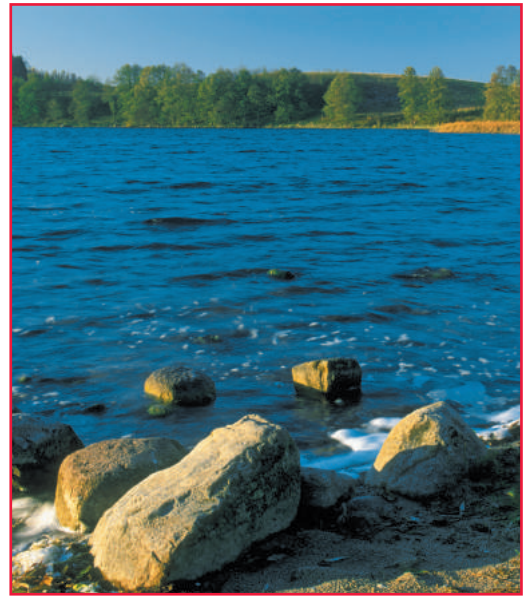
na p___łnocny zach___d od miejscowo___ci

Jeleniewo (wojew___dztwo podlaskie).

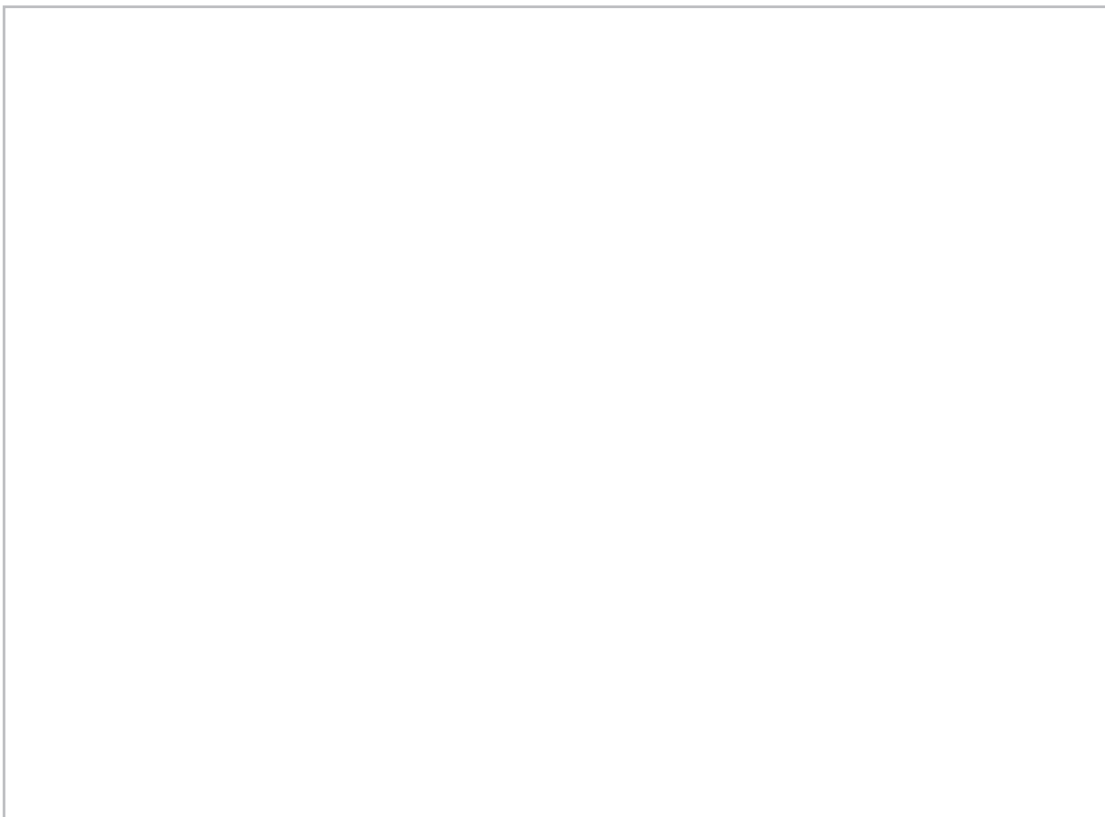
Powierz___nia 311 ha, długość___ 4 km 500 m,

szeroko___ć 1 km 200 m,

głęboko___ć do 108 m 50 cm.

- 3.** Wytnij fragmenty układanki i złóż wycinankę z mazurskim motywem.
Spróbuj wykonać podobną wycinankę.

90. Pomorze i Kaszuby

1. Popatrz na herb Pomorza, wpisz odpowiednie wyrazy i opisz ten herb.

skrzydlaty • głową i szponami orła
Pomorza • Herb Pomorza

Gryf – _____ lew z _____,

popularny symbol w średniowiecznej Europie. Był godłem książąt

zachodniopomorskich, od nich trafił do herbów wielu miast na Pomorzu

i stał się godłem całego _____.

2. Przeczytaj opisy i dopasuj nazwy do odpowiednich herbów.

A. Od początku ruchu kaszubskiego czarny gryf w koronie na złotej tarczy był uznawany za **herb Kaszubów**.

B. **Herb Pomorza Gdańskiego** – „W polu srebrnym gryf wspięty czerwony.”

C. **Województwo pomorskie** przyjęło herb Pomorza.

3. Pokoloruj wyrazy zaczynające się literą **h**. Z pozostałych liter ułóż nazwę województwa.

Herbzahejnałchohistoriadnio
horyzontpohaftmorhotelskiehandel

4. Napisz pokolorowane wyrazy z ćwiczenia 3. w kolejności alfabetycznej, określ ich rodzaj w liczbie pojedynczej. Na przykład: herbata — (ta) rodzaj żeński, hasło — (to) rodzaj nijaki.

• haft — (ten) rodzaj męski

• _____

• _____

• _____

• _____

• _____

• _____

• _____

• _____

5. Ponumeruj ramki tak, aby z wyrazów, które się w nich znajdują powstało zdanie. Dobierz odpowiedni wyraz z ćwiczenia 4. Przepisz ten wyraz i utworzone zdanie.

_____ z powierzchnią

_____ inaczej widnokrąg.

_____ ziemi

_____ stykać

_____ lub morza,

1. _____ to linia, wzdłuż której

_____ niebo wydaje się

_____

_____

_____

_____

_____

91. Małe co nieco

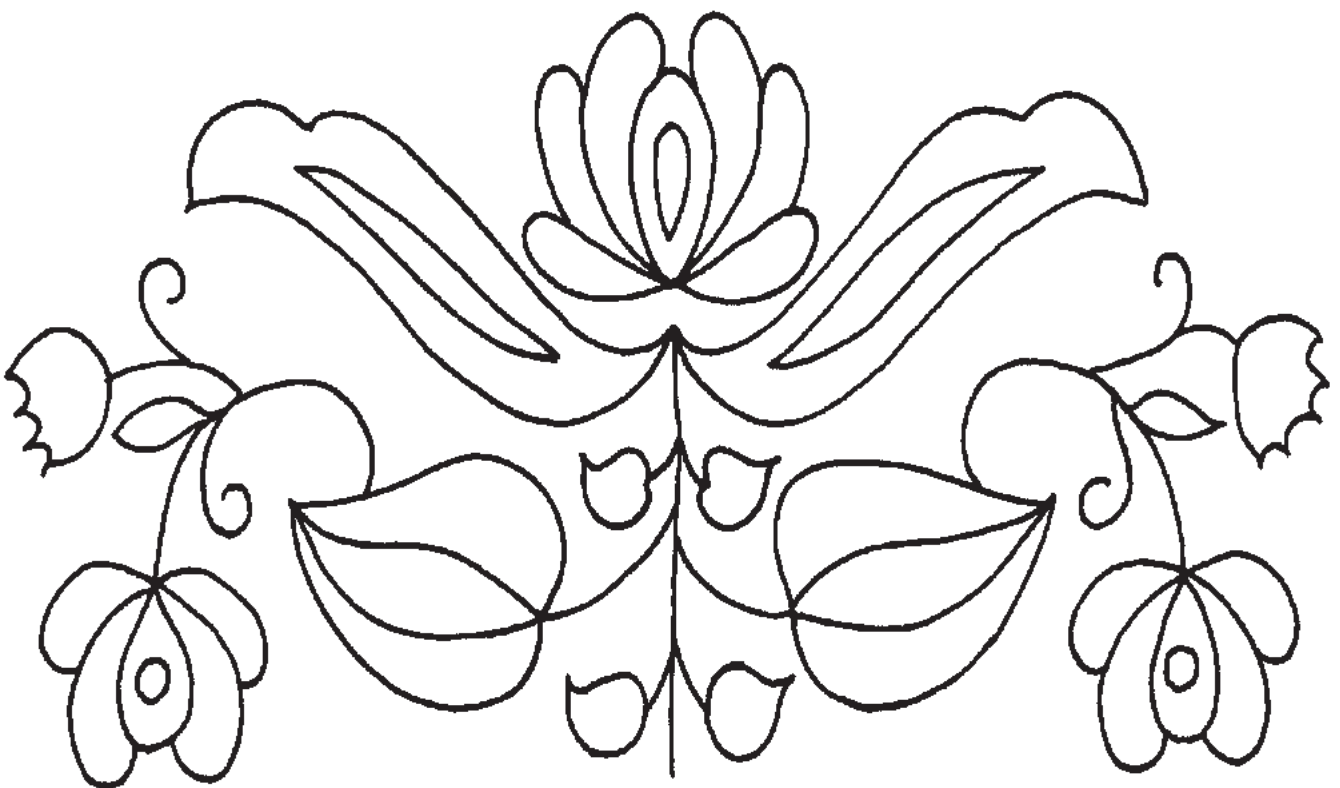
1. Uzupełnij niedokończony opis na podstawie ilustracji zamieszczonych w podręczniku. Użyj wyrazów z ramek. Dopisz, z jakiego regionu pochodzi opisany strój.

sukmana • spodnie • pas • wysokie buty

Strój kobiecy charakteryzuje się gorsetem w takich samych kolorach jak spódnica. Są to białe-czerwone drobne, pionowe prążki. Zielony fartuszek także ma prążki, ale ułożone poziomo. Na nogach kobiety widać długie

sznurowane buty. Strój męski składa się z czapki z daszkiem,

2. Pokoloruj haft, używając kaszubskich barw.

3. Sprawdź swoje umiejętności w zakresie pisowni wyrazów z: ó, u, rz, ź i poznaj nową wersję pewnej bajki. Rozpoznaj bajkę i nazwij region Polski z nią związany. Pokoloruj ilustracje zgodnie z objaśnieniami.

___ył mo___ny kr___l, odwa___ny, mę___ny,

co mn___stwo hufc___w miał orężnych,

a wrog___w ___adnych. Nic, w og___le.

___w kr___l nie tylko walczył dzielnie:

Kr___lestwem ___ądził tak rzetelnie,

___e prosty człek z wieśniaczej chaty

prawie jak ksią___ę był bogaty.

Pięknie w tym kraju wszystko szłoby,

Gdy___ jak na dro___dżach r___sł dobrobyt,

Gdyby nie potw___r. Stw___r szkaradny,

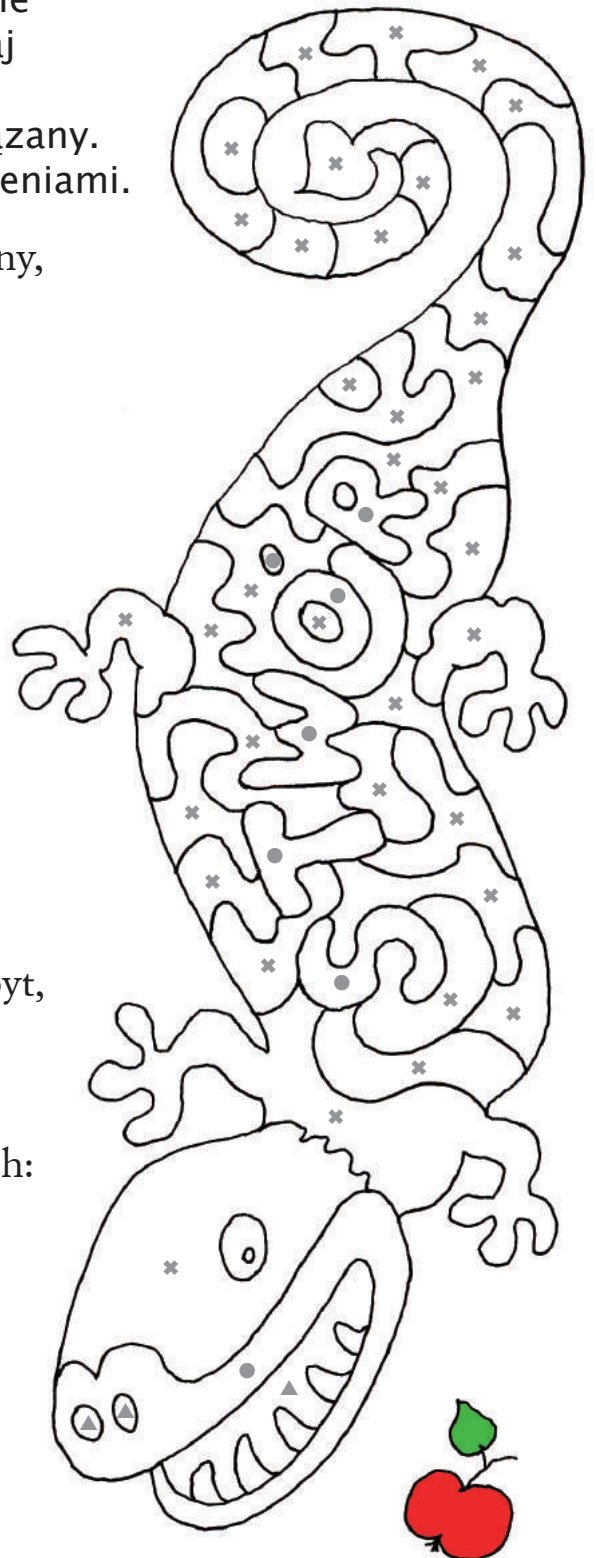
Okr___tny, względ___w nie miał ___adnych:

Co dzień po___erał mę___czyzn t___zin,

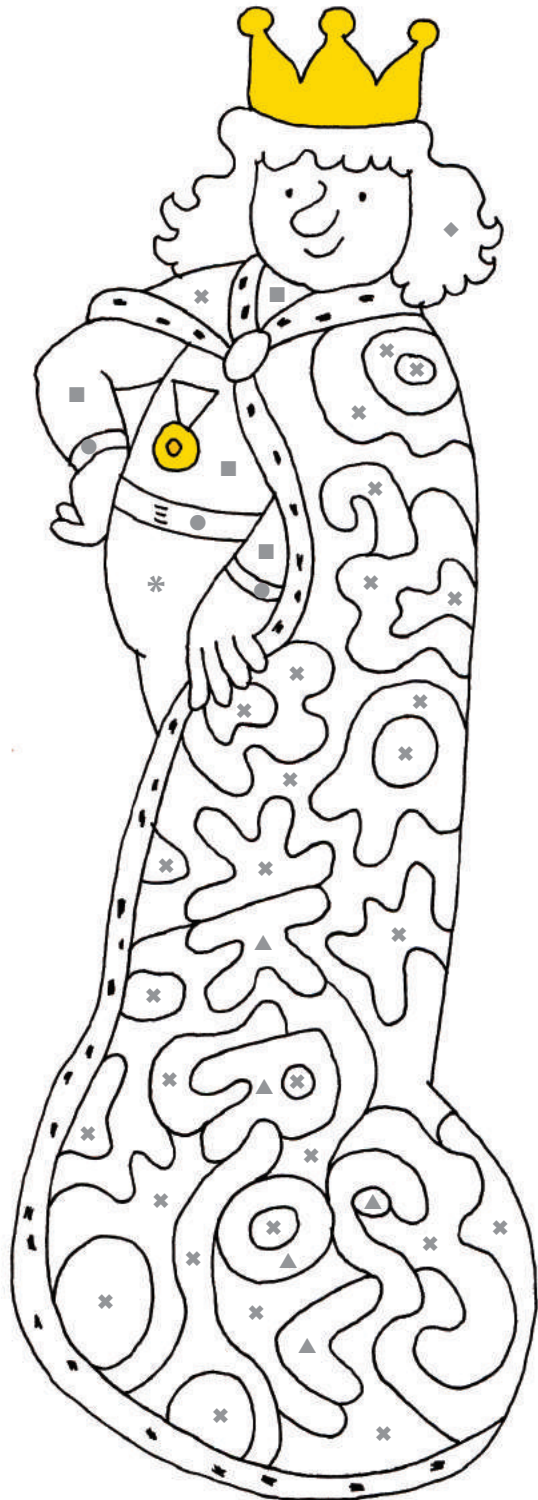
Harcował, h___lał, l___dzi b___dził.

Herold ogłosił raz orędzie:

„Kto zgładzi bestię, księciem będzie”.

- – jasnozielony
- * – ciemnozielony
- ▲ – czerwony

- ▲ – ciemnoczerwony
- * – jasnoczerwony
- – żółty
- – zielony
- ◆ – brązowy
- * – fioletowy

Zewsząd zje_____dzają się ryce_____e
I w harce, w b_____j z ohydny zwi_____em!
Sam bohaterski Walig_____ra
walczył ze smokiem. Nic nie wsk_____rał!
Chwat szewczyk smoły w owcę nakładł:
„Smok zdechnie! Kto p_____yjm_____je zakład?”
lecz nie zdechł, _____yłby lat ze t_____ysta,
gdyby nie leka_____ higienista.
Ten na baza_____e u handla_____y
Kupił owoców oraz wa_____yw.
_____ekł stra_____y: „_____uście p_____ed pieczarę!”
smok po_____arł. Nie _____ył za dni parę,
Gdy_____ nic nie wiedząc o higienie,
Nie _____mył jabłek p_____ed zjedzeniem!
Kr_____l wydał _____cztę znakomitą,
Śpiewano: „Sto lat” i mi_____d pito.
Bawiono się bardzo p_____yjemnie,
Szkoda jedynie, _____e beze mnie.

*Na podstawie wiersza Witolda Gawdzika
(z: „Ortografia i gramatyka na wesoło”)*

92. Gdy potrzebna pomoc

1. Na podstawie opowiadania *Walentynki* lub własnego pomysłu uzupełnij notatkę do kroniki.

Kronika klasy _____
_____ lutego _____ roku
urządziliśmy w naszej klasie _____
Salę udekorowaliśmy _____ i przygotowaliśmy słodki
_____ pełnił funkcję listonosza i rozdawał
_____ Każdy otrzymał _____ niespodziankę.

2. Wypisz z opowiadania *Walentynki* wszystkie wyrazy z **ch**.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

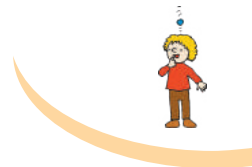
_____

_____

3. Przepisz wyrazy, w których **ch** wymienia się na **sz**. Dopisz wyrazy z **sz**.
Podaj własne przykłady wyrazów, w których **ch** wymienia się na **sz**.

_____	—	_____	_____	—	_____
_____		_____	_____		_____
_____		_____	_____		_____
_____	—	_____	_____	—	_____
_____		_____	_____		_____
_____		_____	_____		_____
_____	—	_____	_____	—	_____
_____		_____	_____		_____
_____		_____	_____		_____
_____	—	_____	_____	—	_____
_____		_____	_____		_____
_____		_____	_____		_____

93. Jak łatwo się pomylić

1. Odczytaj wyrazy mające związek z zachowaniem się wobec innych i wpisz obok odpowiedniej definicji.

nietakt

arogancja

— zbyt duża pewność siebie, połączona z lekceważeniem innych; zuchwalstwo, bezczelność.

— niezręczny postępek, niestosowne odezwanie się; brak taktu.

2. Uzupełnij przysłowia wyrazami z ramki. Powiedz, które pasuje do opowiadania *Dochodzenie*.

świat należy • kończy • piękne • nigdy tego • w serce • sprzyja

- Co dobre, to i _____
- Wszystko dobre, co się dobrze _____
- Miej serce i patrz _____
- Coś uczynił dobrego, nie żałuj _____
- Odważnym szczęście _____
- Do odważnych _____

94. Pocieszyć nie jest trudno

1. Wklej odpowiednie nazwy z wycinanki. Dopisz swoje przykłady zdań.

Piotrek uczy się.
Jacek pomaga.

Piotrek z trudem uczy się matematyki.
Jacek pomaga innym w nauce matematyki.

Jacek lubi matematykę i ma z niej bardzo dobre stopnie.
Piotrek stara się zrozumieć matematykę, ale nie zawsze mu się to udaje.

W każdym zdaniu jest czasownik.

W zdaniu pojedynczym jest _____ czasownik.

W zdaniu złożonym jest _____ czasowników.

- 2.** Zamaluj jednakowym kolorem pasujące do siebie części powiedzeń o przyjaźni. Przepisz utworzone powiedzenia do zeszytu.

Prawdziwy przyjaciel

Prawdziwych przyjaciół

Umiej być

nic niewarta.

znajdziesz

Przyjaźń bez

dobre i na złe.

zaufania

przyjaciela.

przyjacielem,

jest z tobą na

poznajemy

w biedzie.

- 3.** Napisz, jakie cechy powinien mieć dobry przyjaciel.

- 4.** Uzupełnij wyrazy. Przeczytaj dobre rady i korzystaj z nich.

- Trudno zapamiętać to, czego się nie rozumie. Zawsze pytaj, jeśli czegoś nie rozumiesz.
- Rób w czasie nauki krótkie, kilkuminutowe przerwy.
- Dłuższe teksty do nauki pamięciowej dziel na części.
- Głośne powtórzenie pomaga w zapamiętywaniu.

95. Obietnica

1. Do podanych czasowników dopisz po kilka przysłówek.

odwiedzam – często,

biegnę –

czytam –

uśmiecham się –

opowiada –

życzyła –

chodził –

obejrzała –

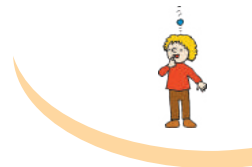
2. Wypisz z opowiadania *Słowo* kilka czasowników z przeczeniem **nie**.
Określ ich osobę, liczbę i czas.

- nie była – ona – 3 osoba l. poj.   czas przeszły
- _____ – _____ – _____ os. l. _____
- _____ – _____ – _____ os. l. _____
- _____ – _____ – _____ os. l. _____
- _____ – _____ – _____ os. l. _____
- _____ – _____ – _____ os. l. _____
- _____ – _____ – _____ os. l. _____

 Nie z czasownikami piszemy _____.

96. Ludzie wokół nas

1. Przeczytaj i uzupełnij znaczenie słowa **tolerancja** i **tolerancyjny**.
Napisz, co to jest **nietolerancja**, **nietolerancyjny**.

Tolerancja to poszanowanie czyichś poglądów, wień, upodobania, czyjego postępowania, różniących się od własnych.

Nietolerancja to _____

Tolerancyjny to szanujący czyjeś poglądy, wień, podobań, czyje postępowanie, różniące się od własnych.

Nietolerancyjny to _____

2. Napisz według wzoru.

Co? – rzeczownik

tolerancja – nietolerancja

takt – _____

szczerłość – _____

życzliwość – _____

uprzejmość – _____

Jaki? Jaka? Jakie? – przymiotnik

tolerancyjny – nietolerancyjny

taktowny – _____

szczerła – _____

życzliwa – _____

uprzejme – _____

Nie z rzeczownikami i przymiotnikami piszemy _____.

97. Na dobre i na złe

1. Uzupełnij wyrazy odpowiednią literą. Nadaj tekstowi tytuł.

_____

_____

_____

Hipek ciągle się ośmiesza, bo zamiast się uczyć, bez przerwy gra w piłkę lub chodzi na mecze do _____ali sportowej. Podczas lekcji plecie głupstwa. Twierdzi, że _____olandia graniczy z _____iszpanią, _____igiena żywi się padliną, a _____ipopotamy żyją w Ameryce. Niedawno pomylił _____ydrant z _____ydroplanem, bo _____aterskiego _____erkulesa z _____elikopterem. Podczas przerw, otoczony wata_____ą podobnych urwisów, pędzi jak _____uragan i _____ojnie rozdaje kuksańce. Oj, Hipek, Hipek, co z ciebie wyrośnie!

Witold Gawdzik (z: „Ortografia i gramatyka na wesoło”)

2. Wpisz **h** lub **ch**. Sprawdź w słowniku ortograficznym pisownię wyrazów, których nie znasz. Przepisz uzupełnione wyrazy do zeszytu.

Hultaj namówił raz **ch**uligana

_____eca zdarzyła się niesły_____ana:
_____ultaj namówił raz _____uligana,
By ład w słowniku zburzyć dla psoty,
To ci – gdy wzięli się do roboty –
Powstał _____armider, okropny _____aos,
Wszystko _____aniebnie się pomieszało:
_____ińczyk z _____indusem, _____oryzont z e_____em,
_____angar nałożył na siebie strze_____ę.
_____ol w jednej parze stanął z _____olewą,
Z _____oinką _____eban (dość cenne drzewo). (...)
Ten niesły_____any słysząc _____armider,
_____enryk zawołał: „Dość _____ec! Już idę
Zrobić porządek. Nie gnębcie ludzi.
Słownik jest po to...” – i wtem się zbudził.
Nawet w słowniku, jest to rzecz znana,
Trzeba uważać na _____uligana.

Fragment wiersza Witolda Gawdzika (z: „Ortografia i gramatyka na wesoło”)

98. Łamigłówki

1. Pokoloruj ramki z czynnikami, które mają wpływ na lepsze funkcjonowanie twojego mózgu.

rozwiązywanie krzyżówek	gra w szachy	czytanie	jedzenie ryb
dłgie granie w gry komputerowe	picie około 2 l wody dziennie		
spędzanie wolnego czasu przed telewizorem		odpowiednia ilość snu	
sporty na świeżym powietrzu	gra w scrabble i sudoku	spacery	
zadymione pomieszczenia	picie napojów gazowanych	ruch	
częste oglądanie telewizji	drogie ubranie	gra w warcaby	

2. Wpisz podane wyrazy tak, aby powstała krzyżówka.

- CHOCIAŻ
- ABORDAŻ
- GRABIEŻ
- MŁODZIEŻ
- STRAŻ
- AŻ
- JEŻ
- PONIEWAŻ
- BAGAŻ
- MASAŻ

		C			S				
		H						B	G
					R				Ż
								M	
W	I								Ż
					B			Ł	B
					O			O	I
									E
					R	D		I	E
		B							A
		A	J						
P	O								Z
					A				A
									Ż
G									

- WITRAŻ
- KRADZIEŻ
- PEJZAŻ
- ODZIEŻ
- BANDAŻ
- GARAŻ

3. Przepisz odpowiednio wyrazy, kierując się kolorem czcionki, a dowiesz się, jaka jest rola prawej i lewej półkuli mózgu.

Prawej półkuli używamy, gdy

Lewej półkuli używamy, gdy

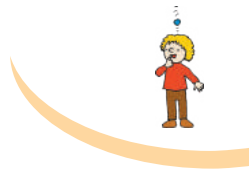
- zajmujemy się muzyką, zabawą
- uczymy się słówek języka obcego
- kontrolujemy nasze zachowanie
- oglądamy kolorowe obrazy lub krajobrazy
- widzimy szczegóły obrazów
- coś mówimy, liczymy
- płaczymy lub się śmiejemy
- czujemy zimno lub ciepło

4. Wpisz podane wyrazy do odpowiednich ramek. Przepisz wskazane litery i odczytaj hasło.

- MÓZG
- HISTORYJKA
- MOWA
- JAPONIA
- WZROK
- NERW
- MYŚLENIE
- DOTYK
- SŁUCH
- CZASZKA
- PÓŁKULA
- ROZUM
- RUCH
- GRY

M	14		1		8					2		R					3	
							15			11		O						
	17			U		5		19			18	R						
		A		6				10	C		4	E			13			
12				H		16		W			O	7	Y		9			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

99. Możliwości mózgu

1. Znajdź w opowiadaniu *Tangram* części zdań i je dopisz.

– Polski jest _____ od matematyki!
– A właśnie, że matematyka jest _____ !

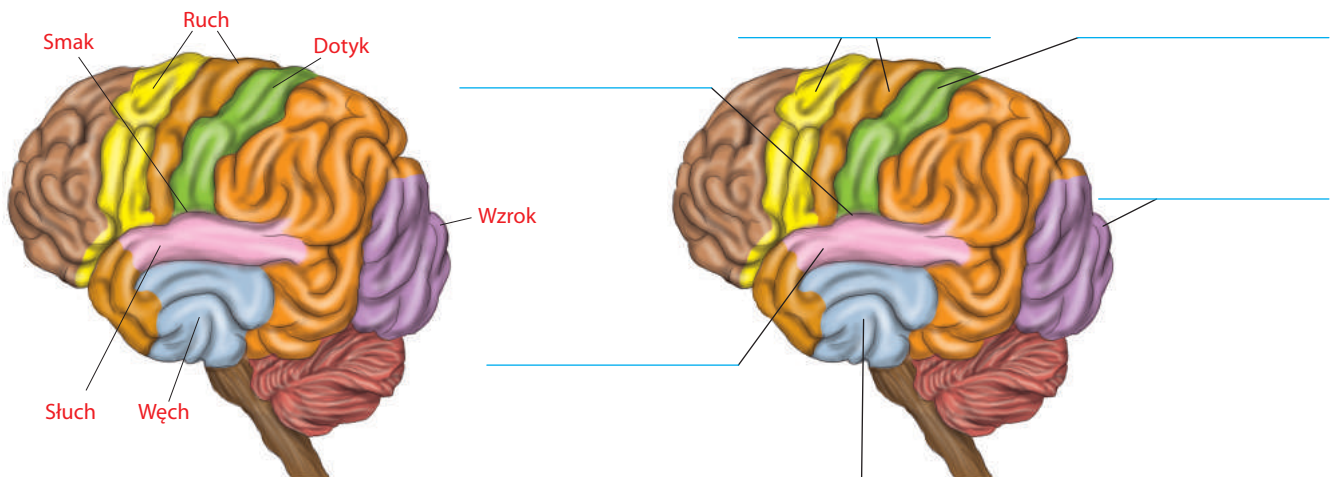
2. Zastąp wyrazy wpisane w ćwiczeniu 1. innymi wyrazami, ale o podobnym znaczeniu.

fajniejszy – _____
fajniejsza – _____

3. Zastąp podkreślony wyraz innym, podobnym wyrazem.

fajny kolega – _____ kolega
książka jest super – _____ książka
lajtowe zadanie – _____ zadanie

4. Przyjrzyj się dwóm rysunkom mózgu i uzupełnij podpisy.

5. Napisz, jakie figury wchodzą w skład tangramu.

Tangram to _____
_____

który składa się _____ części.

Składa się z:

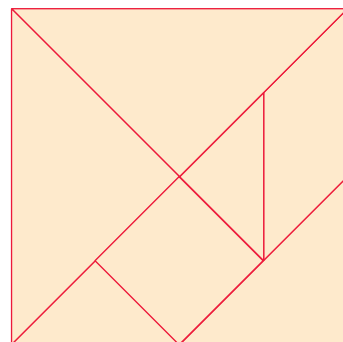
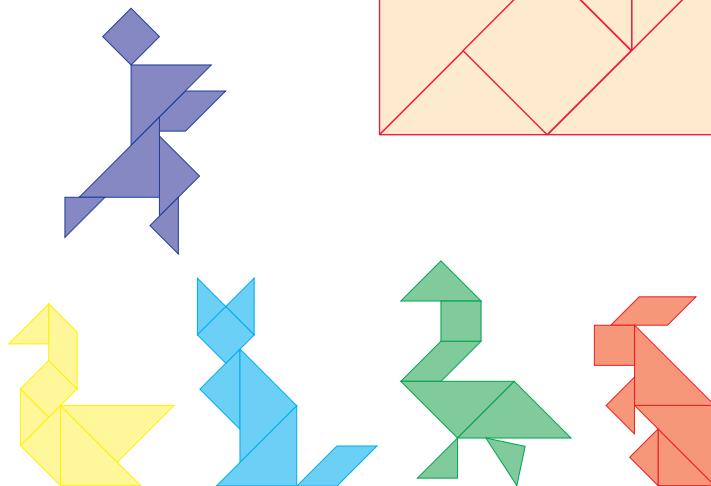
– 2 dużych _____

– 1 średniego _____

– 2 małych _____

– 1 _____

– 1 równoległoboku.

6. Wykreśl z ciągu liter wyraz **tangram**, a dowiesz się, jak nazywa się podobna starogrecka gra.

TANGRAMSTOTANGRAMMATANGRAMCHIONTANGRAM

To jest _____
_____

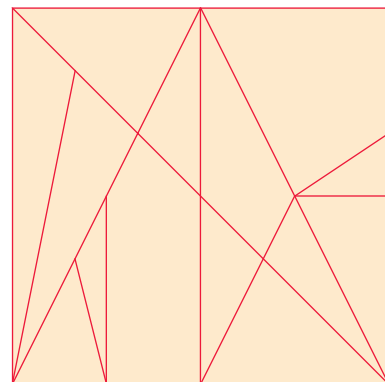
Jest to kwadrat pocięty na _____ części.

Składa się z:

– z _____ czworoboków

– z _____ pięcioboku

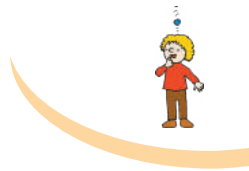
– z _____

7. Przygotuj tangram i stomachion. Układaj figury najpierw w kwadrat, a potem wymyślaj różne postacie lub znajdź w internecie wzory do układania. Pamiętaj, że do ułożenia wzoru musisz wykorzystać wszystkie figury geometryczne tangramu lub stomachionu.

100. Pojedynek na zagadki

1. Rozwiąż zagadkę. Napisz jej rozwiązanie i wyjaśnij pisownię.

W kuchni leżą w nim talerze,
w jego nazwie znajdziesz zwierzę.

jeden _____, bo dwa _____

jeden _____, bo dwa _____

2. Przeczytaj zdania — w każdym ukryła się nazwa zwierzęcia.
Znajdź te nazwy i zapisz.

- Słońce wyjrzało zza chmur.
- Zebranie trwało trzy godziny.
- Lewy brzeg strumienia był wysoki, a prawy niski.
- Ty gry schowasz do szafy, a ja zamiotę śmietnicę.
- Co parę chwil ktoś przechodzi koło szkoły.
- On jest już ubrany.

---

3. Rozwiąż zagadki literowe. Pokoloruj odgadniętą literę w wyrazach.

Ma mnie orzech, chrzan i perz.

Czym ja jestem — czy już wiesz? To _____.

Ma mnie królik, lód, wiewiórka,
wróbel, żółw i przepiórka.

Sypiam w łóżku, śpiewam w chórze,
wdrapię się na każde wzgórze.

Zawsze bywam u królowej,

czym ja jestem — kto odpowie? To _____.

E. J. P. Frątczakowie, „Przyrodnicze zagadki Agatki”, Wydawnictwo Arcanus, 1993 r.

101. Detektyw na tropie

1. Wpisz z pierwszego akapitu opowiadania *Zagadka szósta, czyli kto chce rozzłościć pana Mietka?!* po trzy przykłady wskazanych części mowy.

Przysłówek	Przymiotnik

2. Dorysuj części liter. Napisz odgadnięte wyrazy z pamięci.

ZAGADKA
DOZYTUVWKA
PRZVOCZVNI
KOZTUPY

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

3. Wpisz podane wyrazy tak, aby w oznaczonym polu jeden wyraz się kończył, a drugi zaczynał. Gdy już wpiszesz podane wyrazy, dopiszuj swoje własne.

- WĄŻ
- ŻAB
- BUD
- DRZEW
- WRÓG
- GŁÓW
- WIEŻ
- ŻÓŁW
- WÓD
- DRÓG

_____

_____

_____

_____

102. Małe co nieco

1. Przeczytaj tekst i wpisz litery, których brakuje. Poćwicz swój mózg, wykorzystując ćwiczenia kinezylogii edukacyjnej.

1. WODA – aby organizm m____ł prawidłowo f____nkcjonować, musimy dostarczyć m____ dostateczną ilość wody. Woda jest odpowiedzialna za gotowość m____zgu do pracy. Napij się wody.

2. PUNKTY NA MYŚLENIE – mas____je się jednocześnie palcem wskaz____jącym i kci____kiem miękkie miejsca pod obojczykiem z lewej i prawej strony mostka, zgodnie z r____chem wskaz____wek zegara. Dr____gą rękę trzyma się w tym czasie na pępku____. P____nkty te mas____jemy około min____ty.

3. RUCHY NAPRZEMIENNE – np. dotykanie praw____ręk____ uniesionego lewego kolana i na przemian (lew____ prawego kolana). Dotykanie łokciem kolana także naprzemiennie. Dotykanie lew____r____ką prawej stopy i odwrotnie.

4. POZYCJA DENNISONA – pozycja siedząca, nogi sk____żowane w kostka____, kolana lekko ugięte, ręce splecione jak w „idzie kominia____ po drabinie” i oparte na klatce piersiowej, język na podniebieni____. Oczy zamknięte. Swobodne oddy____anie. Po min____cie nogi spoczywają na podłodze w pozycji nat____ralnej, w lekkim rozkrok____. Ręce składa się op____szkami palc____w. Oczy zamknięte, język na podniebieni____, swobodne oddy____anie. Pozycję nale____y ut____ymać p____ez min____tę.

2. Rozwiąż rebusy. Powiedz, co znaczą te powiedzenia.

---

3. Na podstawie rysunków zgadnij, na jakich instrumentach grają muzycy. Dorysuj instrumenty. Pod rysunkami zapisz, jak nazywamy muzyków grających na tych instrumentach.

---

103. Czas na przedwiośnie

1. Napisz kilka rzeczowników zawierających wyraz **przed**. Określ rodzaj tych rzeczowników. Do każdego z nich dodaj pasujący przymiotnik.

• przedmieście – rodzaj nijaki (to) – zabytkowe

• _____	– rodzaj _____	– _____
• _____	– rodzaj _____	– _____
• _____	– rodzaj _____	– _____
• _____	– rodzaj _____	– _____
• _____	– rodzaj _____	– _____
• _____	– rodzaj _____	– _____

2. Popatrz na otaczającą cię przyrodę i napisz kilka zwrotów składających się z rzeczowników, przysłówek i czasowników.

rzeczownik	przysłówek	czasownik
kto? co?	jak?	co robi?
ptak	pięknie	śpiewa
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

3. Ćwiczymy znajomość pisowni bez względu na porę roku. Nagrodą będzie wiosenny nastrój, który nas ogarnie, gdy wreszcie znikną z zeszytów kwiatki... ortograficzne.

Już wkrótce wiosna

Jeszcze w ___szy piecze mr___z,
Gr___by l___d na jezior toni.
Ale wkr___tce, wkr___tce j___ż
Skowroneczka hymn zadzwoni.

Zb___dzi się pon___ry b___r,
Ż___raw f___rknie w g___rze pi___rem,
Dąb st___letni, p___szczy kr___l,
Dźwignie w niebo liści chm___rę.
Ch___r kł___tliwych wr___bli wrzaśnie,
Czarno-ż___łty trzmiel zabrzączy.
Dzień zn___żony w polu zaśnie
Na pod___szce z tęczy.

Jeszcze f___tro, koż___ch wł___ż,
Głowę ot___l czapą;
Ale wkr___tce, wkr___tce j___ż
Wiosna. P___źniej lato!

Witold Gawdzik
(z: „Ortografia i gramatyka na wesoło”)

4. Znajdź odpowiednie wyrazy z wiersza i dopisz do podanych wyrazów pokrewnych. Pokoloruj ó wymienne (i literę, na którą się wymienia), lub ó niewymienne.

mroźny – mróz

krótki – wkrótce

lodowiec –

górką –

borowik –

królewski –

pierzyna –

wróbłątko –

włóżyć –

zółtko –

104. Poszukiwania wiosny

1. Odgadnij wyrazy i napisz jak najkrótsze zdania z każdym z nich. Powiedz, z jakich części mowy składają się te zdania.

Choć go nie widać,
znać, że siłę ma.
Łamie w gniewie drzewa,
chmury niebem gna.

Gdy po burzy lśni na niebie
wysoko nad nami,
to urzeka mnie i ciebie
wszystkimi barwami.

Co to jest? Odgadnij.
Leci tylko w dół.
Jest tylko na dworze,
suchy być nie może.

E. J. P. Frątczakowie,
„Przyrodnicze zagadki Agatki”,
Wydawnictwo Arcanus, 1993 r.

---

2. Sprawdź w słowniku ortograficznym pisownię i wpisz **ż** lub **rz**. Z pięcioma uzupełnionymi wyrazami ułóż zdania i napisz je w zeszycie.

Pechowy wędkarz

Węgo___ okrągły jest jak ko___eń,
d___emkę p___erwał w swojej no___e.
Ten „zwie___ak” nie jest tcho___em,
w bu___e lubi podró___e.

___aden wędka___ z G___ego___a!

Złowiłby dziś węgo___a,
bo on, gdy w krąg wcią___ mroczniej,
na ___er rusza ___arłocznie.

___eśko, ___ar. Ju___ po bu___y.

G___eś z domu się wynu___ył.

Łowi, łowi węgo___e,

które znów d___emią w no___e.

Witold Gawdzik
(z: „Ortografia i gramatyka na wesoło”)

105. Deszczowe spacery

1. Pokoloruj odpowiednio ramki z wyrazami. Wpisz własne przykłady według tej samej zasady.

Kolor ciemnoniebieski – czasownik z rzeczownikiem

Kolor jasnoniebieski – przysłówek z czasownikiem

Kolor jasnoszary – przymiotnik z rzeczownikiem

wrzeszczą gawrony

czyste powietrze

szybko wyrosła

2. Wykreśl wyraz **deszcz** i napisz nazwy chmur.

deszstratczus

dcuemuszłucz

ciderszrczus

3. Wykonaj spłukany obrazek.

Przygotuj: kartkę brystolu, ołówek, gumkę, gęstą farbę wodną, tusz kreślarski czarny lub innego koloru, pędzelek.

Wykonanie:

- Namaluj różne kształty, używając gęstej farby. Płukane obrazki są najbardziej efektowne, jeśli kształt powtarza się wiele razy. Na przykład kolorowe chmury, gwiazdy, kwiaty, ryby.
- Gdy farba wyschnie, zamaluj całą kartkę tuszem kreślarskim.
- Po wyschnięciu tuszu umieść kartkę pionowo pod kranem z ciepłą wodą i delikatnie spłucz zamalowane kształty. Przytrzymaj kartkę obiema rękami, aby się nie podarła. Staraj się, żeby brudna woda spływała do umywalki.
- Na kartce pozostaną barwne blade kształty na tle w kolorze tuszu.

4. Pokoloruj wyraz **burza**, pozostałe wyrazy utworzą zdanie. Zapisz je.

burza intensywna burza opady burza deszczu
burza lub burza deszczu burza gradu, burza
którą burza tworzą burza wyładowania
burza elektryczna burza w burza atmosferze
(błyskawice i grzmoty).

Burza -

5. Przeczytaj i rozdzielaj zdania. Wstaw kropki i wielkie litery. Przepisz zdania.

piorun to gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze powstaje w przyrodzie w wyniku nagromadzenia się ładunków elektrycznych w chmurach grzmot to suchy trzask lub głucho dudnienie, towarzyszące błyskawicy

106. Marcowa pogoda

1. Odmień czasownik **chlapać** przez osoby w czasie teraźniejszym.

liczba

liczba

ja – chlapię

my –

ty –

wy –

on
ona
ono

oni
one

chlapią

2. Dokończ rymowanki bohaterów opowiadania.

Chłapiemy sobie

A za nami

Przez kałużę

3. Jakie morały są zawarte w wierszach? Podkreśl odpowiednie zdania.

Andzia

„Nie rusz Andziu, tego kwiatka,
Róża kole” – rzekła matka.
Andzia mamy nie słuchała,
Ukłuła się i płakała.

Stanisław Jachowicz

Zaradz złemu zawczasu

„Zaszyj dziurkę, póki mała” –
mama Zosię przestrzegala.
Ale Zosia niezbyt skora,
odwlekała do wieczora.
Z dziurki dziura się zrobiła.
A choć Zosia i zaszyła,
popsuła się suknia cała.
Źle, że matki nie słuchała.

Stanisław Jachowicz

4. Napisz w zeszycie wiersz z morałem.

107. Wiosenne porządki

1. Napisz kilka par rzeczowników z przymiotnikiem **wiosenne**.

Na przykład: wiosenne porządki,

DZIELIMY WYRAZY NA SYLABY

Najczęściej umiejętność ta przydaje się, jeśli cały wyraz nie mieści się w jednej linijce.

Należy go wtedy rozdzielić na dwie części i przenieść.

Zasady podziału wyrazów:

- **Wolno podzielić wyraz tylko w tym miejscu, gdzie kończy się sylaba.**

Nie przenosi się wyrazów jednosylabowych, na przykład: dwór, ptak.

- **Pojedynczą spółgłoskę zawartą między dwiema samogłoskami zawsze przenosimy do następnej linijki.**

Na przykład: Ja-nek i Fra-nek nio-są ra-zem dzba-nek.

- **Dwie jednakowe spółgłoski zawsze rozdzielamy.**

Na przykład pan-na, lek-ka.

- **Grupę spółgłosek albo przenosimy w całości, albo dzielimy w dowolnym miejscu.**

Na przykład: i-skra, is-kra, isk-ra.

2. Podziel wyrazy na sylaby.

poranek —

wanna —

ślimak —

Anna —

konna —

porządki —

sanna —

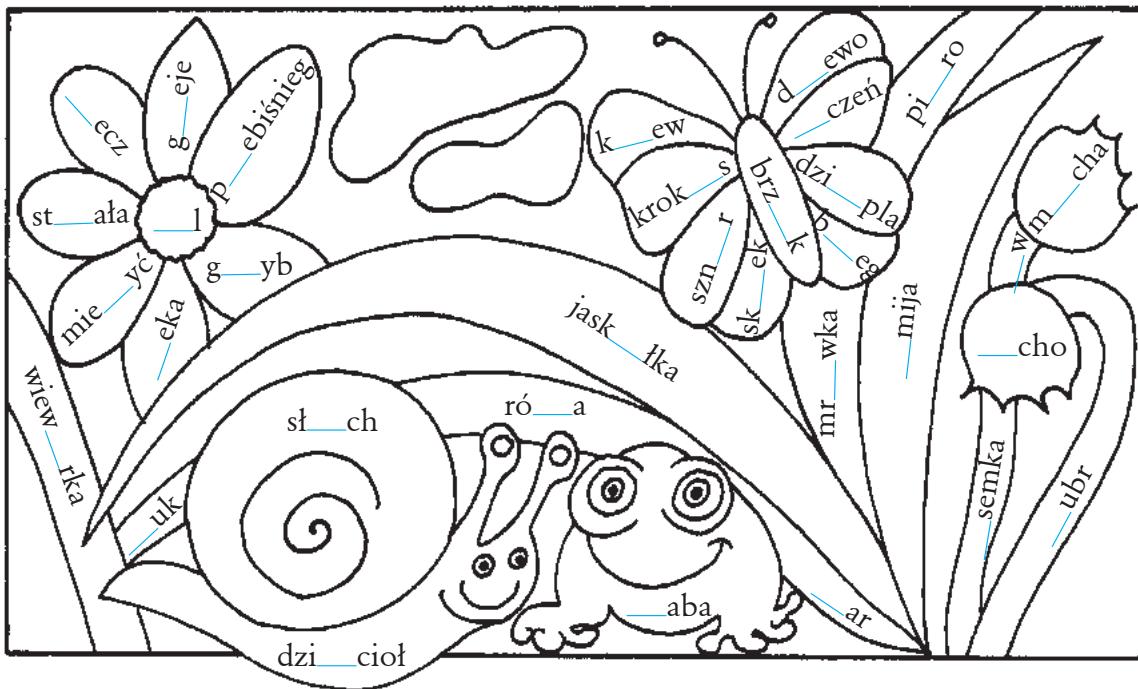
dookoła —

108. Wiosenne ciekawostki

1. Wpisz w odpowiednich miejscach na rysunku litery, których brakuje w wyrazach. Pokoloruj wiosenny obrazek. Tło pomaluj na niebiesko.

ż – jasnozielony, ó – ciemnozielony, u – żółty, rz – czerwony, ę – brązowy

2. Przeczytaj zagadki. Dopisz wyrazy, których brakuje i napisz z nimi zdania w zeszycie.

przyjdzie • świeci • się zaczyna • powita • odgadnijcie

- W marcu _____, gdy się kończy zima.
 _____ z wiatru ciepłym wiewem, z pięknem kwiatów,
 z ptaków śpiewem.
- Topi śniegi, kruszy lody,
 słońce jasno _____.
 Co to jest za pora roku,
 _____, dzieci.
- Jaka pora roku niedługo zawita?
 Każdy z nas po długiej zimie
 chętnie ją _____.

E. J. P. Frątczakowie, „Przyrodnicze zagadki Agatki”,
 Wydawnictwo Arcanus, 1993 r.

109. Wiosenne przemiany

1. Wstaw do tekstu odpowiednie dwuznaki i lekko pokoloruj pozostałe. Nadaj wierszowi tytuł. Poćwicz szybkie, wyraźne i płynne czytanie tego wierszyka. Napisz tekst z pamięci w zeszycie.

„Stra____ na powódź w Szczeb____ eszynie”.

B____ mi żartowniś ch____ ąszczyk w t____ cinie.

Siadł ch____ ąszcz dziadziuś na łodydze:

„Gdzie ta powó____? Nic nie wi____ę?”

Płacz, b____ ężenie, lament w gąszcza____!

To ch____ ąszcz różdżką g____ moci ____ rząszcza.

Witold Gawdzik (z: „Ortografia i gramatyka na wesoło”)

2. Wypisz z wiersza sześć wyrazów z dwuznakami i określ liczbę sylab, głosek i liter.

Wyraz	Liczba sylab	Liczba głosek	Liczba liter
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

110. Motyle i motylki

1. Na podstawie opowiadania *Jak motyl chciał zobaczyć księżyc* dokończ zdania. Pamiętaj o znakach przestankowych. Podkreśl w każdym zdaniu czasownik.

- Zdanie pojedyncze oznajmujące.

Wiosna już od dawna rozgościła się

- Zdanie pojedyncze pytające.

Kto

- Zdanie pojedyncze wykrzyknikowe.

Przecież

- Zdanie złożone oznajmujące.

Słońce świeciło coraz

- Zdanie złożone pytające.

To co,

- Zdanie złożone wykrzyknikowe.

Zobaczysz,

2. Wpisz litery, których brakuje w nazwach kolorów. Dopisz nazwy rzeczy w tym kolorze, które znajdziesz w wiosennej przyrodzie.

___łty – _____, ___łta – _____, ___łte – _____

___elony – _____, ___elona – _____, ___elone – _____

___ebieski – _____, ___ebieska – _____, ___ebieskie – _____

br___zowy – _____, br___zowa – _____, br___zowe – _____

r___owy – _____, r___owa – _____, r___owe – _____

3. Uzupełnij wiersz Agnieszki Frączek podanymi wyrazami.

produkuje

Praca wre

(fragmenty)

Pszczółka miodek _____,

Paź królowej tron _____,

mrówki drażą _____,

pająk plecie dom swych _____,

chrząszcz wesoło brzeczy w _____

(innym pracę tym umila),

a biedronka mknie do _____,

by pracusiom przynieść _____.

Nawet żuczek _____

też ma obowiązki _____.

Nikt na łące się nie _____,

bo tu leni się nie _____!

Chociaż mają kiepską _____,

mrówki lubią swoją _____!

Nawet żuczek, choć _____,

na szacunek nasz _____!

korytarze

buduje

nieba

trzcinach

marzeń

leni

toczygnojek

płace

chleba

ceni

swoje

zasłużył

nieduży

pracę

111. Opiekunowie przyrody

1. Wytnij z wycinanki części tekstów i uzupełnij brakujące fragmenty. Napisz pytanie do każdej informacji. Wpisz w chmurki wymyślone słowa pasujące do sytuacji.

Gdy jakiś ptak lub owad chce zjeść biedronkę, wydziela ona wtedy bardzo niesmaczną i brzydko pachnącą żółtą ciecz.

Gdy biedronka znajdzie się w niebezpieczeństwie, może nagle zacząć udawać nieżywą.

Ulubionym pożywieniem biedronki są mszyce. Mrówki z kolei bardzo lubią słodki sok (spadź), wydzielany przez mszyce i chętnie go spijają.

2. Rozdziel wyrazy. Przepisz informacje, wstawiając przecinki i kropki. Nadaj tytuł w formie równoważnika (bez czasownika).

**Niektóre chrapaszczemają słaby wzrok
Czułki pomagają w poznawaniu otoczenia
Maszerując poruszają się bardzo szybko
Chcą się upewnić że nadrodzeniem
jakiejś przeszkody**

**Owady które mają krótkie czułki
na ogół mają dobry wzrok
bo bez trudu dostrzegają
pożywienie i odróżniają
zagrażających im nieprzyjaciół**

112. Wiosenne rozkwitanie

1. Uzupełnij zdania złożone na podstawie wiersza *Słoneczne kwiaty* i zdobytych informacji o wymienionych w nim kwiatach.

Żonkile, _____
_____ wyglądają jak słońce, bo _____

Wiosną mogę zobaczyć żonkile, _____
_____ ,

ponieważ _____
_____

2. Dokończ zdania na podstawie wiersza *Pobudka*. Rozdziel pionową kreską zdania pojedyncze.

Pachnie trawą _____ ,

w stawie _____ .

Słychać zewsząd _____ ,

a dzieci _____ .

Obudzicie się o _____

i okropnie się _____ .

3. Dokończ zdania.

Zdania złożone tworzymy ze zdań _____

Między zdaniami pojedynczymi w zdaniu złożonym stawiamy _____

albo łączymy je wyrazami: _____ , _____ , _____ , _____ ,

że, ale, albo, oraz, lub, więc.

113. Małe co nieco

1. Napisz najważniejsze zasady zachowania się podczas burzy w formie zdań rozkazujących. Dokończ tytuł.

Zasady

---

2. Odszukaj w tekście *Zachowanie w czasie burzy* zdania pojedyncze, czyli takie, które mają tylko jeden czasownik. Dwa z nich starannie napisz z pamięci.

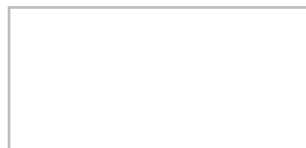
---

3. Opisz w zeszycie swoje wspomnienie ze spotkania z burzą.

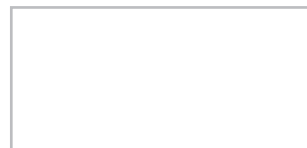
4. Narysuj obrazki do podpisów.

motyl

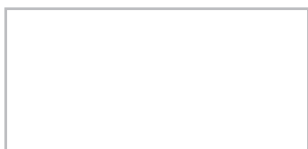
jaja

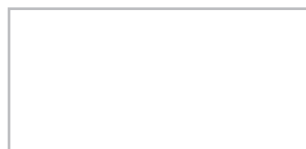
gąsienica

motyl

żaba

skrzek

kijanka

żaba

114. Miejsca w sztukę bogate

1. Napisz nazwy dziedzin sztuki, do których nawiązują poniższe zdjęcia.

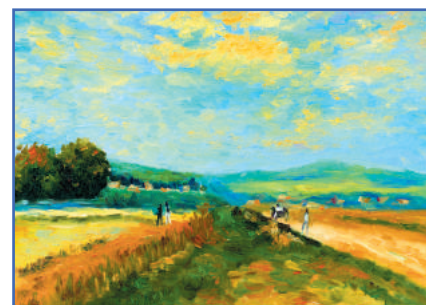
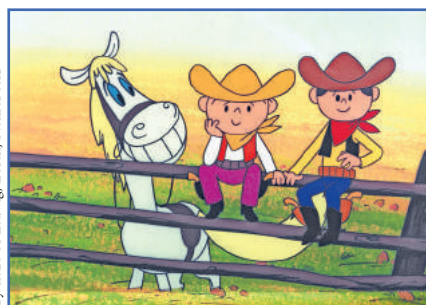

Copyright for the characters of „Bolek i Lolek”
by heirs of Ledyg, Lorek, Nehrbecki

---

2. Zamaluj jednakowym kolorem pasujące do siebie części zdań. Uzupełnij zdania.

Oryginał

Reprodukcja

Moje obrazy

to obraz, który

to drukowana fotografia

dzieła sztuki, które

też są oryginałami.

stworzył artysta.

namalował artysta.

Jeśli w twoim mieszkaniu znajduje się obraz Leonarda da Vinci lub innego sławnego malarza, jest to najprawdopodobniej _____, czyli _____.

Cenne _____ znanych malarzy znajdują się najczęściej w muzeach i są starannie zabezpieczone przed zniszczeniem i kradzieżą.

115. Sztuka rysowania i malowania

1. Dopasuj tytuł do obrazu.

Babie lato • Kapela dziecięca • Słoneczniki • Impresja. Wschód słońca

Vincent van Gogh
(czytaj: wincent wan gog)

Tadeusz Makowski

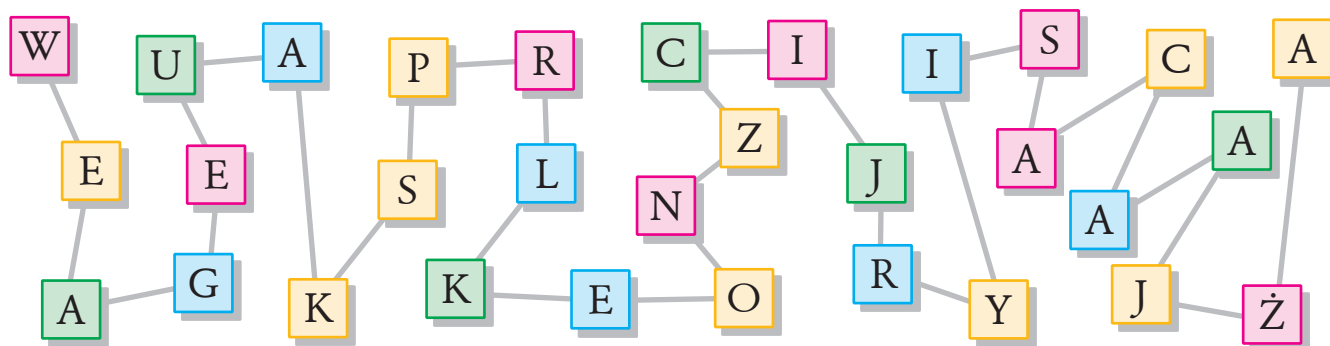

Józef Chełmoński

Claude Monet (czytaj: klod mone)

2. Odczytaj i napisz cztery wyrazy związane ze sztuką.

3. W podanych ciągach wyrazów pokoloruj powtarzające się terminy. Z pozostałych wyrazów ułóż zdania, które wyjaśnią znaczenie podanych terminów. Napisz te zdania.

**aukcja publiczna sprzedaż aukcja jakichś rzeczy,
aukcja której nabywcą aukcja zostaje ten,
aukcja kto oferuje aukcja najwyższą cenę**

Aukcja to _____
_____
_____
_____ (np. aukcja obrazów).

ekspozycja wystawienie czegoś ekspozycja na pokaz

Ekspozycja to _____
_____
_____ (np. ekspozycja obrazów w galerii).

**galeria salon wystawowy, galeria w którym galeria można
obejrzeć galeria i kupić galeria dzieła sztuki**

Galeria to _____
_____
_____ (np. galeria obrazów).

**wernisaż uroczyste otwarcie wernisaż wystawy dzieł
wernisaż sztuki w wernisaż obecność przedstawicieli
wernisaż prasy wernisaż zaproszonych gości**

Wernisaż to _____
_____
_____
_____
_____

116. W pracowni polskich mistrzów

1. Uzupełnij podane wyrazy. Nadaj tytuł obrazkowi. Wpisz nazwy akcesoriów malarskich.

sztal__ga

farby

pł__tno

p__dzle

paleta

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. Odgadnij i wpisz litery, których brakuje. Napisz wyrazy w odpowiednim miejscu.

mal__ pł__tno tw__rca two__ył a__kcja sztal__ga mal__je szkic__je

pejza__ nat__ra tyt__ł a__tor __ył wernisa__ p__dzle m__ze__m rys__je

Rzeczowniki

_____

_____

Czasowniki

_____

_____

117. Obrazy i obrazki

1. Przypomnij sobie, jakie barwy powstają z połączenia różnych kolorów. Spróbuj mieszać kolory. Odpowiednio pokoloruj koło barw. Użyj do tego kredek świecowych.

Kolory dzielą się na trzy grupy:

- **Barwy podstawowe:** _____, _____, _____

Namaluj je w środku koła barw.

- **Barwy pochodne** powstają ze zmieszania barw podstawowych:

żółty i niebieski dają _____

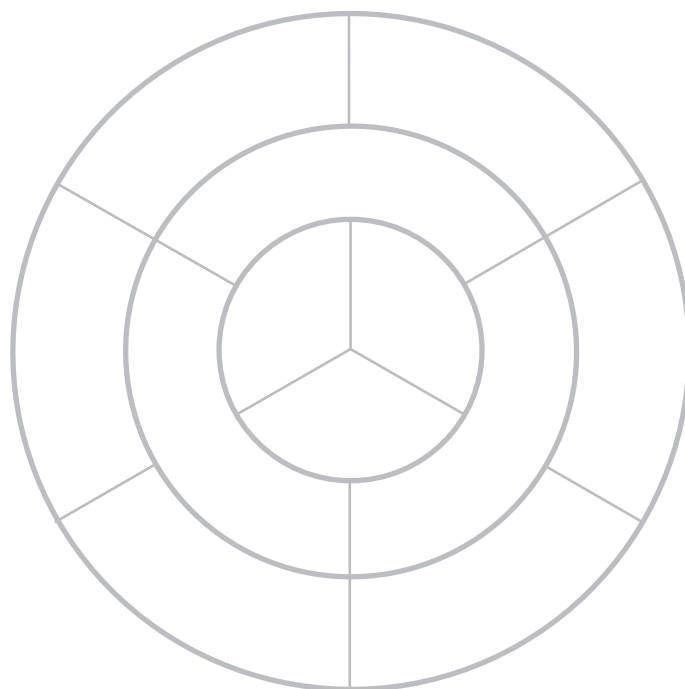
niebieski i czerwony dają _____

żółty i czerwony dają _____

Namaluj je odpowiednio w następnym kręgu koła barw.

- **Barwy trzeciorzędowe** powstają ze zmieszania leżących obok siebie barw – podstawowej i pochodnej.

Namaluj je w kole zewnętrznym.

118. Nie tylko pędzlem

1. Dopasuj podane wyrazy: **rzeźba**, **plaskorzeźba**, **pomnik**, **cokół** do właściwych objaśnień. Następnie zaznacz odpowiednim kolorem litery: **u**, **ó**, **ą**, **rz** i **ch** w wyrazach.

- _____
_____ to jedna ze sztuk plastycznych, której trójwymiarowe dzieła o charakterze dekoracyjnym wykonane są w kamieniu, brązie, drewnie, glinie, gipsie, wosku, kości itp.
- _____
_____ to dzieło rzeźbiarskie lub architektoniczne w formie posągu, obelisku, płyty, budowli, wzniesione ku czci jakiejś osoby lub dla upamiętnienia jakiegoś wydarzenia.
- _____
_____ to rzeźba wykonana na powierzchni kamienia, drewna, metalu itp.
- _____
_____ to podstawa, na której wznosi się pomnik.

2. Napisz wyrazy z ćwiczenia 1. w odpowiednim miejscu.

Wyrazy z **u**: _____
_____
_____

Wyrazy z **ó**: _____
_____

Wyrazy z **ą**: _____
_____

Wyrazy z **rz**: _____
_____
_____

Wyrazy z **ch**: _____
_____
_____

3. Podane czasowniki odmień przez osoby w czasie teraźniejszym, w czasie przeszłym i w czasie przyszłym.

Czas teraźniejszy

liczba pojedyncza

liczba mnoga

ja – rysuję
_____
_____
ty – _____
_____
_____
on } _____
ona } _____
ono } _____

my – rysujemy
_____
_____
wy – _____
_____
_____
oni } _____
one } _____

Czas przeszły

liczba pojedyncza

liczba mnoga

ja – rzeźbiłem
_____
_____
ty – _____
_____
_____
on – _____
_____
_____
ona – _____
_____
_____
ono – _____
_____
_____

my – rzeźbiliśmy
_____
_____
wy – _____
_____
_____
oni – _____
_____
_____
one – _____
_____
_____

Czas przyszły

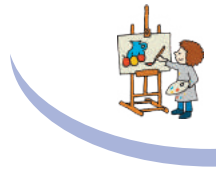
liczba _____
_____
_____

liczba _____
_____
_____

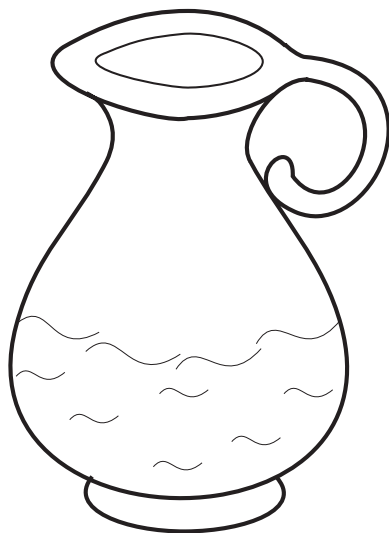
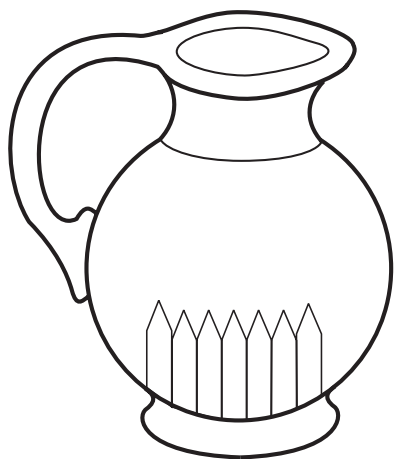
ja – namaluję
_____
_____
ty – _____
_____
_____
on } _____
ona } _____
ono } _____

my – namalujemy
_____
_____
wy – _____
_____
_____
oni } _____
one } _____

119. Sztuka ludowa

1. Co znajdowało się na dzbankach, o których mowa w wierszu *Malowane dzbanki*? Dokończ rysunki i napisz liczebniki określające kolejność dzbanków. Samodzielnie narysuj wzór na ostatnim dzbanku i podpisz go odpowiednim liczebnikiem.

_____

_____

_____

2. Zamaluj jednakowym kolorem pasujące do siebie części zdań i odczytaj informację o liczebniku. Wśród podanych wyrazów znajdź liczebniki i otocz je pętlą.

Liczebniki to wyrazy,

lub ich kolejność.

które określają liczbę

O liczebniki pytamy:

ile?, który?

przedmiotów, ludzi, zjawisk

piątej dzbanki dziesięć malowane drugim dwa

ósme osiem stoją ładnie dwanaście dwoje szósty

Liczebniku, wejdź w nasz wierszyk!

Ile? – jeden. Który? – pierwszy.

Fragment wiersza Witolda Gawdzika

3. Napisz w zeszycie kilka liczebników, które odpowiadają na pytanie **Ile?** i kilka, które odpowiadają na pytanie **Który z kolei?**

4. Przepisz podane wyrazy do odpowiednich ramek, a następnie ponumeruj obrazki. Odszyfruj hasło i napisz je.

maselnica • krosno • dzieża • fujarka • kołyska
lampa naftowa • kołowrotek • pogrzebacz

1. Dawniej robiono w niej masło.

M	1						
---	---	--	--	--	--	--	--

2. Służy do tkania dywanów i tkanin.

			3		
--	--	--	---	--	--

3. Duże drewniane naczynie do wyrabiania ciasta na chleb.

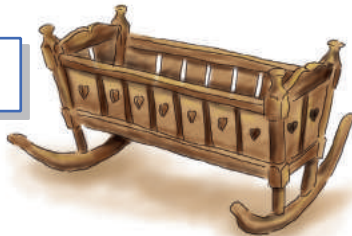
5					
---	--	--	--	--	--

4. Prosty instrument muzyczny wykonany z drewna.

	6				
--	---	--	--	--	--

5. Spało w niej niemowlę.

7					
---	--	--	--	--	--

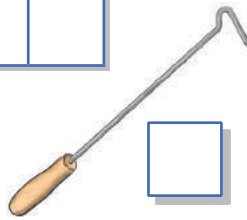
6. Oświetlała izbę.

2				8
---	--	--	--	---

			9		
--	--	--	---	--	--

7. Przyrząd do przędzenia wełnianych nici.

			10			
--	--	--	----	--	--	--

8. Zagięty na końcu pręt stalowy służący do poprawiania płonącego w piecu drewna lub węgla.

	11						4
--	----	--	--	--	--	--	---

3	4	9	6	7	8

2	6	5	11	10	1

120. Malowane misy i dzbanki

1. Przeczytaj zdania i pokoloruj odpowiedzi w kolumnie PRAWDA lub FAŁSZ. Uzupełnij hasło zaznaczonymi wyrazami.

A. Gliniane dzbanki, misy i garnki przez wiele stuleci służyły gospodyniom.	PRAWDA	FAŁSZ
	specjalista	naukowiec

B. Obecnie nie ma już czynnych pracowni garncarskich.	PRAWDA	FAŁSZ
	badający	zajmujący się

C. Przygotowanie naczyń z gliny nie jest czasochłonne.	PRAWDA	FAŁSZ
	początkami	życiem

D. Do toczenia glinianych naczyń służy koło garncarskie.	PRAWDA	FAŁSZ
	i	lub

E. Uformowane naczynia muszą wyschnąć, zanim wstawi się je do gorącego pieca.	PRAWDA	FAŁSZ
	rozwojem	narodów

F. Glina jest różnokolorowa, więc naczynia po wypaleniu mogą być np. zielone lub niebieskie.	PRAWDA	FAŁSZ
	i ich	różnych

F. Kolory i połysk na powierzchni uzyskuje się przez pokrycie naczyń szkliwem i ponowne wypalenie.	PRAWDA	FAŁSZ
	ludów.	krajów.

Etnograf to _____
_____
_____
_____

121. Wielkanocne zwyczaje i obrzędy

- Przestaw litery w wyrazach i napisz w zeszycie, co może się znajdować w wielkanocnej święconce.

sló • le**ch** • wdlę**ian** • **ch**an**rz** • jakaj • pi**rz**ep
 kabab • j**ą**zaczek • **rz**zue**ch**a • kru**cz**toką • pi**s**anki

- Zrób pisanki. Podkreśl w instrukcji przysłówki (jak?).

- Przygotuj: jaja ugotowane na twardo lub wydmuszki, kredki świecowe lub pastele, farbki do jaj.
- Wykonanie:

Na skorupkach jaj narysuj wzory kredką świecową.

Rób to bardzo delikatnie, bo skorupka wydmuszek jest bardzo krucha!

Zanurzaj ozdobione jajka w barwniku przygotowanym według zamieszczonej na nim instrukcji.

Odsączaj i układaj do wyschnięcia.

Jeśli chcesz uzyskać drugi kolor wzoru, to na jasno zabarwionej skorupce narysuj jeszcze inne wzory i zanurz w ciemniejszej farbie.

- Dokończ zdanie. Odpowiedz, czy są to zdania pojedyncze czy złożone. Pokoloruj przecinek i występujący po nim wyraz.

Według instrukcji z ćwiczenia 2. mogę zrobić pisanki, bo pisanki to

---

Kraszanki to jajka zabarwione na jeden kolor, więc przed farbowaniem nie rysuje się na nich wzorów.

Uzupełnij i zapamiętaj!

W zdaniach złożonych przed wyrazami: **ale, a, bo, więc, że, który, lecz,**

dlatego, ponieważ

- Napisz w zeszycie dwa zdania złożone o Wielkanocy.

122. Czas Wielkanocy

1. Dawniej śmigus i dyngus to były dwa różne zwyczaje. Odczytaj zdania z rozsypanki i przepisuj je do zeszytu.

Śmigus to

Dyngus to

oblewania wodą

upominków, aby

Wielkanocny.

zwyczaj wręczania

wykupić się

w Poniedziałek

od śmigusa.

zwyczaj

2. Połącz odpowiednie powiedzenie z jego wyjaśnieniem.

- Podrzucić komuś kukułcze jajo.
- Obchodzić się z kimś jak z jajkiem.
- Jajko mądrzejsze od kury.
- Kura znosząca złote jajka.
- Coś stanowiące źródło dużych dochodów.
- Ktoś młodszy pouczający osobę starszą.
- Traktować kogoś bardzo delikatnie.
- Zrzucić na kogoś swój kłopot.

3. Wpisz litery, których brakuje w świątecznej rymowance.

___y czymy

zdrowia, szczę___cia i h___moru dobrego, wspaniałego czasu

rodzi___ego, wesotego ___migusa-dyng___sa,

smacznego jajka i nie___te ___więta b___dą jak bajka.

A___torki

___ielkanoc 20___ r.

123. Małe co nieco

1. Dopasuj do ilustracji odpowiednie nazwy: **pejzaż**, **portret**, **abstrakcja**, **martwa natura**. Do każdej nazwy dopisz kilka pasujących przymiotników.

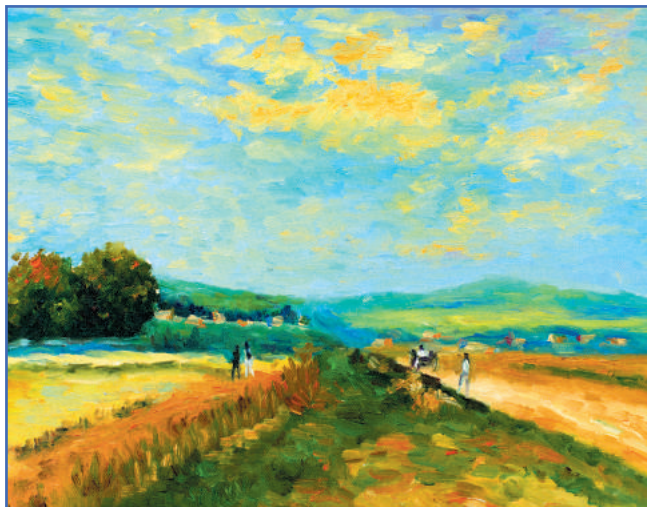

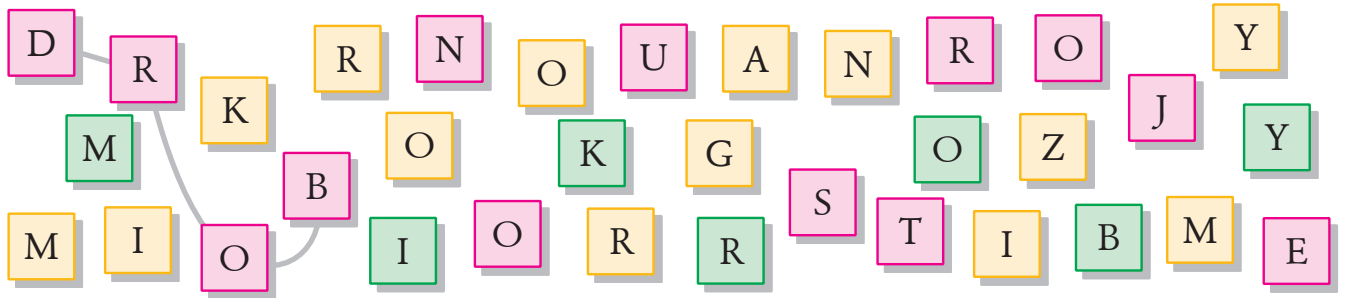
---

124. Niewidzialne mikroorganizmy

1. Połącz litery w kwadracikach tego samego koloru i napisz utworzone wyrazy.

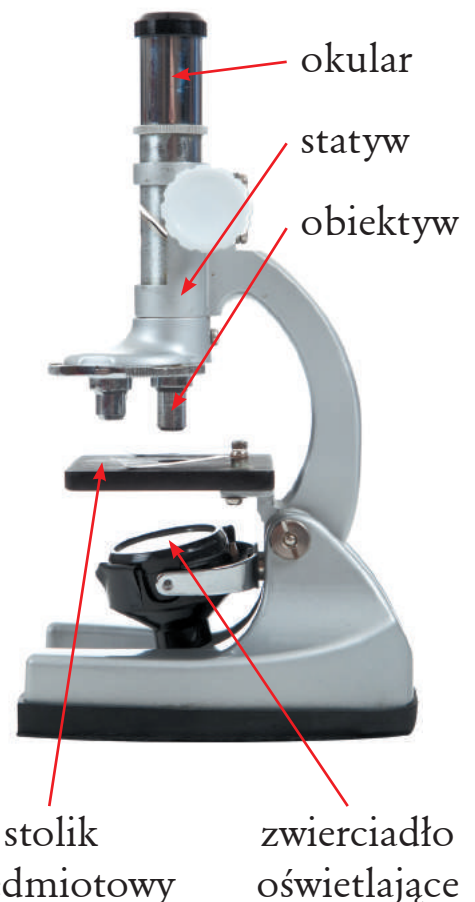
2. Wstaw litery, których brakuje. Przeczytaj tekst. Porozmawiajcie w klasie o tym, jak działa mikroskop. Wybierz pięć uzupełnionych wyrazów i napisz z nimi zdania w zeszycie.

Mikroskop optyczny jest najpop___larniejszym u___ządzeniem powi___kszaj___cym. Ma dwa zestawy soczewek:

- **obiektyw** wytwa___ający powi___kszony obra___ogl___danej pr___bki
- **ok___lar** działaj___cy jak l___pa powi___k___ająca ten obra___.

Preparat, czyli to, co badamy, jest o___wietlany ___wiatłem nat___ralnym lub szt___cznym.

Ogl___dane pr___bki muszą być bardzo cieni___tkie i uło___one poziomo na szklanej płytce. Prosty mikroskop optyczny powiększa około 100 razy, doskona___e mikroskopy optyczne powiększają około 2000 razy.

3. Uzupełnij tekst wyrazami z ramki.

pleśń • spleśniałych • pleśnią • pleśni • pleśnieć • pleśń • pleśnieć

Musimy pamiętać, że niektóre produkty, a zwłaszcza ser, chleb, owoce i dżemy, mogą pokryć się _____ . Żywność przechowywana w foliowych workach może zacząć _____ już po kilkunastu godzinach.

Na początku _____ może być niewidoczna. Jeśli jednak podejrzewamy, że na przykład chleb zaczął _____, nie wolno nam go zjeść. Substancje wydzielane przez _____ są bardzo szkodliwe i dlatego nie należy spożywać _____ produktów.

Jeśli na powierzchni przetworów owocowych zauważymy nawet najmniejsze ślady _____, powinniśmy je bezwzględnie wyrzucić.

4. Przeczytaj tekst. Otocz żółtą pętlą nazwy drobnoustrojów chorobotwórczych, a pętlą zieloną — dobroczynne działanie drobnoustrojów pożytecznych.

DROBNOUSTROJE, czyli mikroorganizmy to organizmy jednokomórkowe mikroskopijnej wielkości, np. bakterie, wirusy, niektóre grzyby.

Rozróżniamy:

A. drobnoustroje chorobotwórcze: wirusy, część bakterii i niektóre grzyby;

B. drobnoustroje pożyteczne.

wirus grypy

wirus opryszczki

wirus ospy

wirus kataru

wirus świnki

bakterie błonicy

bakterie czerwonki

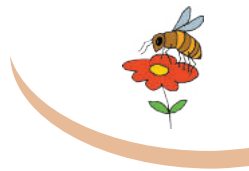
kwaszenie mleka

rośnięcie ciasta

bakterie gruźlicy

pleśnienie sera

125. Zwierzęta w ogrodzie

1. Uzupełnij informacje o sposobach odżywiania się zwierząt. Wykorzystaj wyrazy z ramki.

roślinożernymi • samożywnymi
mięsożernymi • cudzożywnymi

Organizmy żywe odżywiają się w różny sposób.
Rośliny same potrafią wytwarzać pokarm.

Mówi się o nich, że są organizmami _____.

Zwierzęta nie potrafią same wytwarzać pożywienia. Żywią się pokarmem gotowym, czyli roślinami i innymi zwierzętami.

Mówi się o nich, że są organizmami _____.

Zwierzęta żywiące się roślinami nazywamy _____,

a te, które zjadają inne zwierzęta — _____.

Niektóre zwierzęta są wszystkożerne.

2. Uzupełnij litery w wyrazach. Wpisz odpowiednio nazwy zwierząt do tabelki.

__limak zjada traw__.

__aba zjada __limaka.

Je__ zjada zaskro__ca.

Wiewi__rka zjada o__echy.

Mysz zjada __arna.

Zaskro__ec zjada __abę.

Zwierzęta roślinożerne	Zwierzęta mięsożerne
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

126. Pracowite mrówki

1. Wypisz z tekstu w podręczniku (część 4., strona 8. i 9.) przykłady części mowy.

- Rzeczowniki – kto? co? – mrówki, _____
- Czasowniki – co robi? co się z nim dzieje? – żyją, _____
- Przymiotnik – jaki? jaka? jakie? – drobne, _____
- Liczebnik – ile? który? – jedną, _____
- Przysówek – jak? – dokładnie, _____

2. Uzupełnij zasady pisowni **ch** w podanych przykładach.

- **mucha**, bo **muszka**; **sucho**, bo su____a

 ch piszemy wtedy, gdy w wyrazach pokrewnych wymienia się na _____.

- **dach**, **mech**, **węch**, ru____, trze____, w mrowiska____, w skupiska____

 ch piszemy zawsze _____ wyrazów. Wyjątek: **druh**.

- **schnie**, **schronić**, s____odzą

 ch piszemy po _____.

- **chrząszcz**, **ochronny**, powier**chnia**

 ch może też wystąpić _____
 _____
 _____
 wyrazu i pisownię tych wyrazów trzeba zapamiętać.

3. Napisz w zeszycie swoje przykłady do każdej reguły. Ułóż i napisz zdania z tymi wyrazami.

127. Miododajne pszczoły

1. Otocz pętlami wyrazy — wyjątki od reguły pisowni **rz** po spółgłoskach. Pokoloruj wyrazy, które występują w przysłowia. Powiedz, jak rozumiesz przysłowia.

pszczoła pszczoły pszenica Pszczyna ziemię kształt

Kto ma pszczoły, ten ma miód, kto ma ziemię, ten ma trud.

bukszpan miód pszczołka ulepszać upiększać trud

Pszczołka nie sobie miód zbiera.

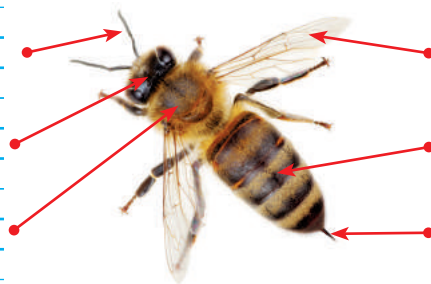
2. Napisz, od jakiej reguły ortograficznej wyjątkiem jest wyraz **pszczoła** i jakie znasz jeszcze inne wyjątki od tej reguły.

Pamiętam! **Rz** piszemy po spółgłoskach:

Wyjątki: pszczoła

3. Napisz nazwy wskazanych części ciała pszczoły.

głowa • żądło • odwłok • skrzydełko • tułów • czułki

4. Rozwiąż rebusy i napisz nazwy pszczelich produktów.

STO = PY

Ś = Ó

~~OM~~

~~REK~~

~~RZYDŁO~~

128. Latające ssaki

1. Dopisz po kilka wyrazów do podanych części mowy.
Przykładów możesz poszukać w tekście *Latające ssaki*.

- Czasowniki pasujące do zasady, że końcówki **-uje** nigdy się nie kreskuje:

przelatują,

- Rzeczowniki pasujące do reguły pisowni końcówek **-ów, -ówka**:

kryjówek,

- Rzeczowniki pasujące do reguły pisowni **rz** po spółgłoskach:

skrzydłach,

- Bezokoliczniki:

spotkać,

- Przymiotniki opisujące nietoperza lub jego części ciała:

płaskie,

- Czasowniki:

mogą,

2. Ułóż i napisz hasło. Wykorzystaj wszystkie wyrazy.

W • gatunki • ochroną! • Polsce
nietoperzy • wszystkie • są • pod • całkowitą

129. Przyroda wokół nas

1. Napisz nazwy ssaków chronionych. Przepisz litery z oznaczonych pól i odczytaj hasło.

4			21		9		10	2,19
---	--	--	----	--	---	--	----	------

			7			
--	--	--	---	--	--	--

6			
---	--	--	--

14	13		20
----	----	--	----

	16		15				3,11
--	----	--	----	--	--	--	------

		17			12				
--	--	----	--	--	----	--	--	--	--

	5		18
--	---	--	----

1	2	3	4	5	6	7	8
S							Y

9	10	11	12	13

14	15	16	17	18	19	20	21

2. Wpisz litery, których brakuje. Przeczytaj trzy artykuły Światowej Deklaracji Praw Zwierząt. Wybierz jeden z nich i napisz w zeszycie, jak go rozumiesz.

- Art.1. Wszystkie zwierzęta rodzą się r___wne wobec ___ycia i mają te same prawa do istnienia.
- Art.6. Każde zwierzę, które człowiek wybrał na swego towarzysza, ma prawo ___yć tak długo, jak długo pozwala na to jego natura. Porz___cenie zwierzęcia jest aktem okr___tnym i nikczemnym.
- Art.10. ___adne zwierzę nie może słu___yć rozrywce człowieka. Wystawianie zwierząt na pokaz oraz widowiska z udziałem zwierząt nara___ają na szwank godność zwierzęcia.

3. Wypowiedz rytmy. Połącz każdy rytm z odpowiednią nazwą obrazka i wypowiedz ją rytmicznie.

ti ta ti

ta ta

ti ti ta ta

biedronka

mrówka

pająk

pszczola

mucha

pasikonik

130. Sprzątanie świata

1. Porozmawiajcie w klasie, jak rozumiecie morał wiersza Stanisława Jachowicza. Przepisz odpowiednio wyrazy z trudnościami ortograficznymi. Napisz w zeszycie z pamięci sześć wersów wiersza i sprawdź poprawność napisanych wyrazów.

Tadeuszek

Raz niegrzeczny Tadeuszek
Nawsadzał w butelkę muszek;
A nie chcąc ich męczyć głodem,
Ponarzucał chleba z miodem.
Widząc to ojciec przyniósł mu piernika
I nic nie mówiąc, drzwi na klucz zamyka.
Zaczął się prosić, płakać Tadeuszek,
A ojciec na to: – Nie więź biednych muszek.
Siedział dzień cały. To go nauczyło:
Nie czyn drugiemu, co tobie niemiło.

Stanisław Jachowicz

Rzeczowniki

(kto? co?): Tadeuszek,

Przymiotniki

(jaki? jaka? jakie?): niegrzeczny,

Czasowniki

(co robi?): ponarzucał,

2. Uzupełnij informacje, wykorzystując wyrazy z ramki.

zachowuję się • śmieci • przyrodę • zwierzęta

Zabieram swoje _____ ze sobą – niech wokół nas będzie czysto.

W lesie _____ cicho – to dom zwierząt i szanuję
ich spokój. Obserwuję z daleka napotkane _____.

Zwracam uwagę ludziom, którzy niszczą _____.

131. Gdzieś na Ziemi

1. Połącz obszar od najmniejszego do największego i napisz te nazwy.

miasto

Ziemia

państwo

wieś

kontynent

wszechświat

---

2. Wykorzystaj podane wyrazy i uzupełnij informacje dotyczące twojego miejsca w świecie.

• Mój układ planetarny: _____

• Moja planeta: _____

• Mój kontynent: _____

• Moje państwo: _____

• Moja stolica: _____

• Moje miasto lub moja wieś: _____

• Moja ulica: _____

Układ Słoneczny

Ziemia

Europa

Rzeczpospolita Polska

Pamiętaj!

Nazwy planet, galaktyk, kontynentów, państw, miast, wsi piszemy

---

---

132. Dzień Flagi

1. Ułóż i napisz zdania z rozsypanki wyrazowej.

Dzień Flagi

polskie święto państwowe.

obchodzimy

od 2004 roku

Drugiego maja

Jest to

Rzeczypospolitej Polskiej.

Blank writing lines for the sentence construction task.

2. Wpisz wyrazy do logogryfu.

POLAK • STOLICA • HYMN • SENAT • PAŃSTWO • USTAWY
POLSKA • SEJM • GODŁO • NARÓD • PREZYDENT

1.					K				
2.					O				
3.					N				
4.					S				
5.					T				
6.					Y				
7.					T				
					8. U				
9.					C				
					10. J				
					11. A				

133. Majowe święto

- 1.** Po wysłuchaniu pieśni *Witaj, majowa jutrzyenko* wpisz słowa, których brakuje. Zastanów się, które wyrazy należy zapisać wielką literą.

Witaj, majowa jutrzyenko,

_____

świeć naszej _____ krainie,

_____

uczymy ciebie piosenką,

_____

która w całej _____ słyńie.

_____

Witaj Maj, _____,

_____

_____ błogi raj!

_____

- 2.** Uzupełnij zdania odpowiednimi wyrazami.

maja • pierwszy • trzeci • piąty

Maj to _____ miesiąc roku.

_____

_____ i _____ dzień _____ to dni wolne od pracy i nauki.

_____

1.05 — _____ dzień maja — Święto Pracy.

_____

3.05 — _____ dzień maja — Święto Narodowe Trzeciego Maja.

_____

- 3.** Znajdź w słowach pieśni błędnie zastosowaną dla potrzeb rymu datę i zapisz ją prawidłowo.

_____

_____

_____

- 4.** Poćwicz pisanie dat (1.06, 26.05, 11.11, 1.09). Dodawaj w myśli słowo **dzień**, a prawidłowo utworzysz formę liczebnika i nazwę miesiąca. Napisz, z czym kojarzy ci się ta data.
Np. 30.05 — trzydziesty (dzień) maja.

134. Na Zamku Królewskim

1. Rozwiąż logogryf. Skorzystaj z podpowiedzi. Wpisz odpowiednie litery w okienka i odczytaj hasło.

1. Królewski owoc.
2. Modlił się w niej król.
3. Królewski fotel.
4. Uchwalona 3.05.1791 r.
5. Na wieży zamkowej.
6. Na głowie króla.
7. Długi i purpurowy.
8. Stanisław August.
9. Królewskie pokoje.
10. Pały się w nim świece.
11. Spotkanie i rozmowa z królem.

1.																				korona
2.																				audiencja
3.																				król
4.																				lichtarz
5.																				jabłko
6.																				plaszcz
7.																				tron
8.																				zegar
9.																				komnaty
10.																				konstytucja
11.																				kaplica

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
										W			

2. Wpisz litery, których brakuje. Uporządkuj informacje o Zamku Królewskim w kolejności od najdawniejszych wydarzeń do dziś.

- Powstanie m____rowanego grod____ nad Wisłą i ksią____ęcego zamk____.
- Zamek miejscem obrad Sejm____ i u____walenia Konstyt____cji 3 maja.
- O____budowa zamku dzi____ki pieni____dzom zebrany w kraj____ i za granic____.
- Zamek miejscem wa____nych uroczystości pa____stwowych, lekcji i warsztat____w, siedzibą m____zeum.
- P____eniesienie stolicy z Krakowa do Warszawy i rozb____dowa zamku.
- II wojna ____wiatowa i wysadzenie zamku w powiet____e.

135. Jego Wysokość król Maciuś Pierwszy

1. Pokoloruj rodzinę wyrazu **król**. Z sylab znajdujących się obok czytanych kolejno wyrazów w każdym rzędzie ułóż wyjaśnienie hasła i je zapisz.

królowa	wpro	władca	za	monarcha	po	królować	wa
---------	------	--------	----	----------	----	----------	----

królewicz	dze	królewski	nie	król	zmian	reformator	nie
-----------	-----	-----------	-----	------	-------	------------	-----

królewiatko	i	królewna	u	królowie	lep	królestwo	szeń
-------------	---	----------	---	----------	-----	-----------	------

Reforma to _____

2. Wypisz z tekstu *Spotkanie z Maciusiem* kilka przykładów znanych ci części mowy.

Rzeczowniki – kto? co? – Maciuś, _____

Przymiotniki – jaki? jaka? jakie? – zrozumiałe, _____

Czasowniki – co robi? – rozmawiał, _____

Przysłówki – jak? – długo, _____

Liczebniki – ile? który? – jednym, _____

136. Małe co nieco

1. Dorysuj brakującą połowę każdego owada i napisz jego nazwę. Następnie narysuj wybranego owada na dużej kartce i opisz go. Z kart wykonanych przez kolegów i koleżanki stwórzcie klasowy album o owadach.

Three sets of horizontal lines for drawing and writing the names of the insects.

2. Rozwiąż rebus. Podaj kilka przykładów nazw owadów.

~~S~~ ~~LO~~ ~~S~~ **100** **RTA = J** **S = CZ**
~~KO~~ **J** ~~L~~ **SZK = P** **Z** **ZA = RZA** ~~KO~~

Five sets of horizontal lines for solving the rebus puzzle.

3. Wpisz litery, których brakuje i pokoloruj tą samą kredką pasującą do siebie ramki.

mu__a

komar_w

mu__ce

pszcz_ła

pszcz_ł

mr_wisko

owad_w

mr_wka

t__miel

_wietlik

_wierszcz

b__ęczy

137. Arktyka

1. Ułóż zdania z rozsypanki wyrazowej i przepisuj je starannie w nowej liniaturze.

w sytuacjach ekstremalnych.

mroźnej północy

i niebezpieczny.

warunki ekstremalne.

Ekstremalny to znaczy

W Arktyce panują

często znajdują się

wyjątkowo trudny

Polarnicy i mieszkańcy

W Arktyce

2. Przeczytaj tekst i uzupełnij wyrazy. Przepisz tekst do zeszytu.

Spitsbergen to archipeląg wysp norweski ___ w ___ rktyce, w p ___ łnocnej części Oceanu ___ tlantycznego. Nad Zatoką Białego Nie ___ wiedzia na wyspie Spitsbergen Za ___ odni od 1957 r. działa stacja polarna Instyt ___ tu Geofizyki Polskiej Akademii Na ___ k. Jest to najdalej na p ___ łnoc wys ___ nięta polska plac ___ wka na ___ kowa prowadz ___ ca całoroczn ___ działalno ___ .

138. Indiański taniec deszczu

1. Wykonaj indiański zaklinacz deszczu.

- A. Przygotuj tubę po ręczniku papierowym lub folii aluminiowej.
- B. Zaklej jeden otwór taśmą klejącą.
- C. Do środka włóż folię aluminiową i wsyp garść ryżu.
- D. Zaklej drugi otwór i zaklinacz deszczu gotowy.

2. Przeczytaj, co oznaczają piktogramy używane przez Siuksów Dakota. Napisz objaśnienia obok odpowiednich znaków. Wymyśl i narysuj w zeszyte własne piktogramy. Opisz ich znaczenie.

– epidemia ospy

– udany wypad po konie

– wróg napadł na wioskę

– nowa osada

– zawarcie pokoju

– deszcz meteorytów

139. Aborygeni

1. Pokoloruj ramki z pasującymi do siebie informacjami. Przeczytaj je i podpisz fotografie. Spróbuj samodzielnie podpisać ostatnią z nich.

Uluru –

Aborygeni –

instrument dęty używany przez Aborygenów.

przedstawiciel rodziny psowatych zamieszkuje Australię i Nową Gwineę.

dziś rdzenni mieszkańcy Australii.

Australia –

Bumerang –

Dingo –

święta góra Aborygenów.

najmniejszy z kontynentów.

Didgeridoo –

broń ręcznie miotana, używana do polowań i walki.

Kangur rudy –

zwierzę z rodziny torbaczy o silnych tylnych nogach i długim, mocnym ogonie, poruszające się skokami.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

140. Egipcjanie

1. Napisz pytania do podanych zdań, a odpowiedź do pytania. Podkreśl w zdaniach nazwy czynności, czyli czasowniki. Powiedz, które zdania nazywamy pojedynczymi, a które złożonymi i dlaczego.

- Egipcjanie stworzyli jedną z najwspanialszych cywilizacji w historii świata.

- Starożytni Egipcjanie wierzyli, że faraonowie są synami boga Słońca.

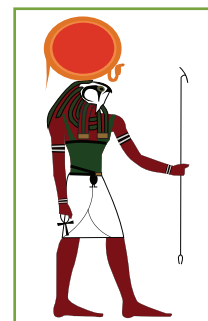

Ra – bóg Słońca

- Co robili Egipcjanie dla swoich bogów?

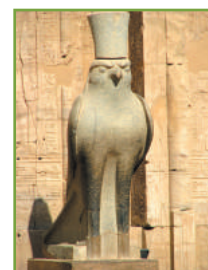

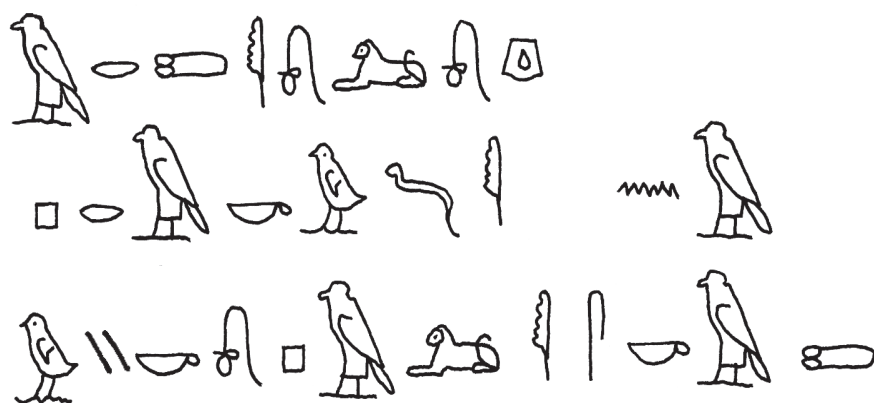

Posąg boga Horusa

2. Odczytaj informację zapisaną hieroglifami.

a –		r –	
ch –		e, i –	
o –		l –	
g –		p –	
c, k –		j –	
n –		u, w –	
y –		s –	

---

141. Mieszkańcy Afryki

1. Uzupełnij zdania na podstawie tekstu z podręcznika.

Afryka to _____ .

Znajduje się na nim największa pustynia świata _____

i duże rzeki – _____

Sawanna to _____ .

Sawannę zamieszkuje wiele gatunków zwierząt: _____

_____

2. Wpisz wyrazy z ramki do odpowiednich okienek i napisz rozwiązanie. Znajdź w dostępnych ci źródłach znaczenie otrzymanego hasła i napisz je.

Sahara • hipopotam • Nil • pustynia • nosorożec • żyrafa • wielbłąd

5

4 F

A 7

I 2

1 A

6 O

3 E

1	2	3	4	5	6	7

_____

_____

_____

_____

_____

_____

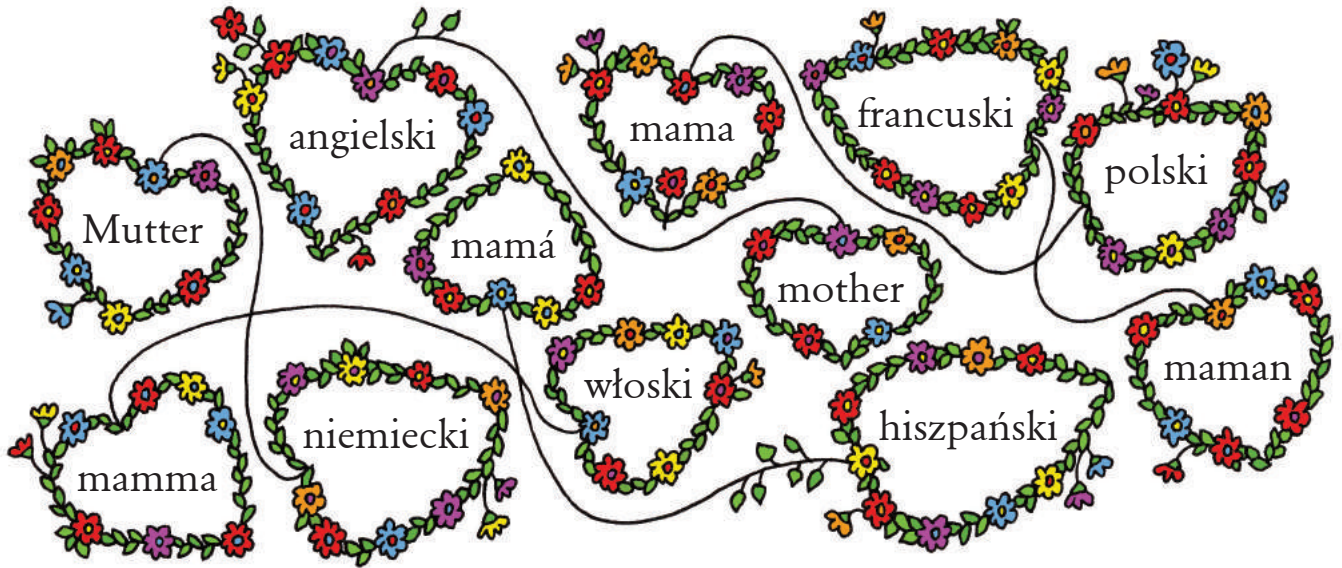
_____

_____

142. Jak dobrze u mamy!

1. Odszukaj i napisz wyraz **mama** w różnych językach.

polski – mama _____ - _____

_____ - _____ - _____

_____ - _____ - _____

2. Dokończ zdania.

Mamo, jak to dobrze, że _____

_____

_____

Mamo, lubię, gdy _____

_____

_____

Dziękuję ci, Mamo _____

_____

_____

Życzę ci, Mamo _____

_____

_____

3. Poszukaj w różnych źródłach, jak w innych językach brzmi wyraz **tata** i zapisz w zeszycie.

143. Mama bankowiec

1. Uzupełnij informacje, wykorzystując wyrazy z ramki.

wkładów pieniężnych płatnych na żądanie • rachunków bankowych
kredytów i pożyczek • udzielanie • papierów wartościowych
rozliczeń pieniężnych

Czynności bankowe to:

- Prowadzenie _____
_____
- Przyjmowanie _____
_____ lub z upływem oznaczonego terminu.
- Udzielanie _____
_____
- _____ gwarancji bankowych.
- Emitowanie _____
- Przeprowadzanie bankowych _____

2. Otocz pętlą wyrazy związane z bankiem. Z pozostałych sylab ułóż i napisz nazwy zawodów osób zajmujących się finansami.

**KONTOKASŁOKATAJERRACHUNEKSIĘPRZELEWGO
BANKOMATWYDEBETBANGOTÓWKAKOPINWIECPOŻYCZKA**

3. Wykreśl z ciągu liter wyrazy: bank, oszczędności, karta bankomatowa. Odczytaj i napisz w zeszycie powstałe powiedzenie. Wyjaśnij, jak je rozumiesz.

144. Jak to z groszem było

1. Obok monet znajdują się sylaby w różnych kolorach. Połącz sylaby w tym samym kolorze, rozpoczynając od monety o najwyższym nominale. Odczytaj i napisz powstałe wyrazy.

• _____ • _____ • _____ • _____

2. Napisz wyrazy z ćwiczenia 1. obok właściwych objaśnień.

• _____ to jedna z dwu stron monety, zwana też stroną główną.

• _____ to odwrotna strona monety, przeciwieństwo awersu.

• _____ to moneta o niskim nominale; do bicia monet dawniej używano miedzi, dziś stosuje się także aluminium.

• _____ to wartość oznaczona na emitowanych pieniądzach, papierach wartościowych czy na znaczkach pocztowych.

3. Połącz nazwy z odpowiednią ilustracją.

moneta

karta płatnicza

bankomat

banknot

145. Kobiety alpinistki

1. Dokończ wyrazy oznaczające cechy, jakie powinna mieć osoba uprawiająca alpinizm.

odwa_____ wytrzy_____ spraw_____

zdyscy_____ odporn_____ przezor_____

odpowie_____ samodz_____ ostro_____

2. Wpisz wyrazy z ćwiczenia 1. do rubryk tabeli, dostosowując ich formę.

Kobieta	Mężczyzna	Dziecko	Ludzie
odważna			
	wytrzymały		
		sprawne	
			zdyscyplinowani

3. Utwórz hasło, korzystając z szyfru. Napisz w zeszycie, co oznacza to hasło.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
S	R	O	Y	E	P	M	L	T	N	A	K

1	6	3	2	9	4

5	12	1	9	2	5	7	11	8	10	5

146. Sławne matki

1. Wybierz kilka cech sławnych matek i napisz je obok odpowiednich osób.

ceniona • skromna • uboga • oddana • miłosierna • okrutna
zarozumiała • dumna • pokorna • opiekuńcza • bezwzględna • cierpliwa
nieposłuszna • cierpiąca • uległa • zrozpaczona • dobroduszna
litościwa • lekkomyślna • despotyczna • dobra • kochająca • odważna

• Ewa —

• Niobe —

• Matka Boża —

• Matka Teresa —

2. Dokończ zdanie.

Przymiotniki to wyrazy

O przymiotniki pytamy

3. Napisz kilka przymiotników, których możesz użyć do opisanja swojej mamy.

147. Mama i dziecko

1. Doprowadź dzieci do ich mam jak najdłuższą drogą.
Drogę wskaż ci części mowy.

rzeczownik

czasownik

przysłówek

kwiaty	dom	rodzina	dobra	czyta	spaceruje
ładna	prezent	rodzina	miła	gotuje	opowiada
szybko	czule	dobroć	usypia	pociesza	wesoła
wysoka	troskliwie	drzewo	prasuje	kupuje	mądra
zabawnie	dobrze	święto	tata	słucha	kocha
starannie	cicha	dziecko	mama	skromna	idzie

2. Dokończ zdania.

Rzeczowniki to nazwy _____

O rzeczowniki pytamy: _____

Czasowniki to _____

O czasowniki pytamy: _____

Przysłówki to _____

O przysłówki pytamy: _____

148. Małe co nieco

1. Wpisz do logogryfu nazwy kwiatów, odczytaj i napisz hasło.

róża • tulipan • hiacynt • bratek • konwalia • rumianek • żonkil
niezapominajka • stokrotka • pierwiosnka • narcyz • goździk • lilia

13.

1. 1.   5.

3. 7.

4. 4.   6.

11. 11.   10.

9. 9.   8. 8.   2. 2.   12. 12.

149. Legendarni bohaterowie przestworzy

1. Skreśl co drugą literę i napisz, jak nazywają się przedstawione pióra ptaka.

L P O A T G K F I M
S F T G E O R J Ó D W O K D I
P O U F C S H W O T W A E K

Długie pióra na skrzydłach ptaków to _____.

Pióra na ogonie to _____.

Pióra _____ chronią ptaka przed utratą ciepła.

2. Sprawdź w słowniku ortograficznym pisownię nazw ptaków i wpisz litery, których brakuje. Uporządkuj wyrazy w kolejności alfabetycznej i napisz je w zeszycie. Z czterema wybranymi wyrazami ułóż i napisz zdania.

k _ k _ łka   p _ st _ łka   jast _ ąb   _ korka   je _ yk   o _ eł

kr _ k   ka _ ka   ż _ raw   t _ nadel   s _ jka   jemiół _ szka

str _ ś   jask _ łka   czy _ yk   pap _ ga   gżeg _ ółka   ba _ ant

k _ ra   gę _   wr _ bel   d _ dek   dzie _ oł   bo _ an

3. Dopisz stopień wyższy i najwyższy przymiotników.

wielka

szybki

białych

dziwny

piękny

150. Mój latawiec

1. Ułóż zdania z rozsypanki wyrazowej i napisz je w odpowiedniej kolejności.

Pierwszy latawiec powstał

są Chiny.

Jego ojczyzną

W Japonii latawiec jest ulubioną

latających, cięższych od powietrza.

walki olbrzymich latawców.

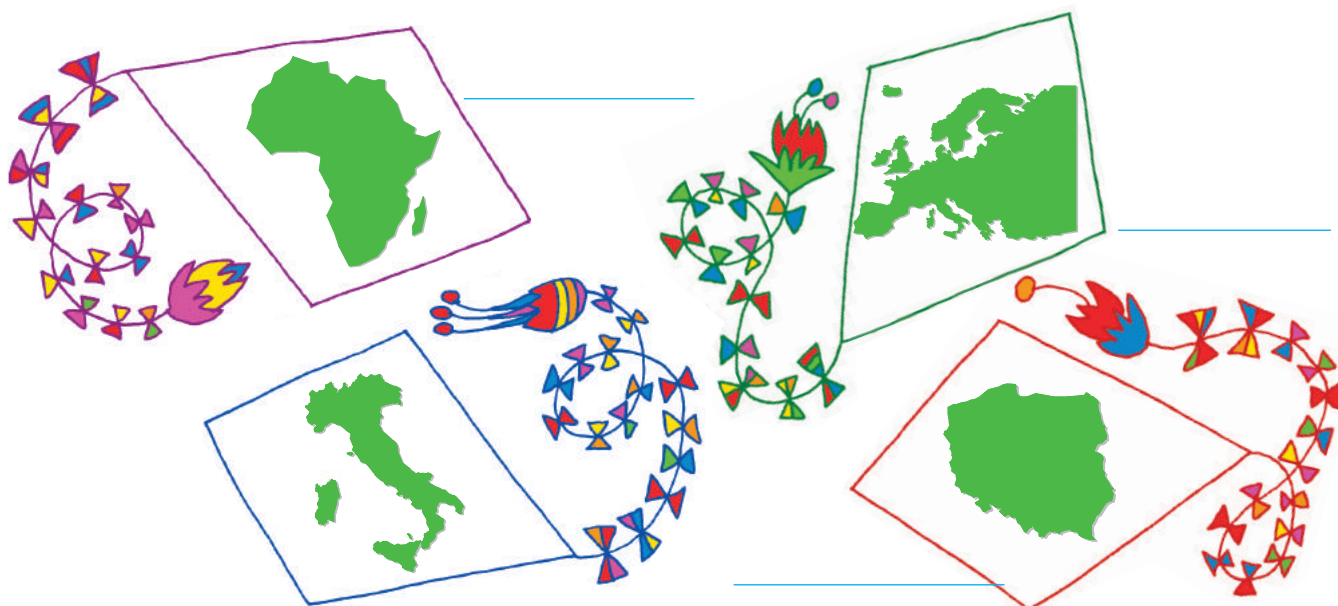
ponad dwa tysiące lat temu.

Jest jednym z najstarszych przyrządów

zabawką, tam też odbywają się

Blank writing lines for the student to write the sentences.

2. Rozpoznaj i napisz nazwy kontynentów oraz państw narysowanych na latawcach.

151. Pierwsze loty

1. Napisz wyrazy z ramki obok odpowiednich fotografii.

spadochroniarstwo • szybowiec • spadochron • baloniarstwo
szybownictwo • lotnia • lotniarstwo • balon • lotniczy • lotnisko
lotnictwo • samoloty • baloniarz • spadochroniarz • lotniarz
szybownik • szybowcowy • szybowisko • lotniarski • balonowy
baloniarski • lotnik

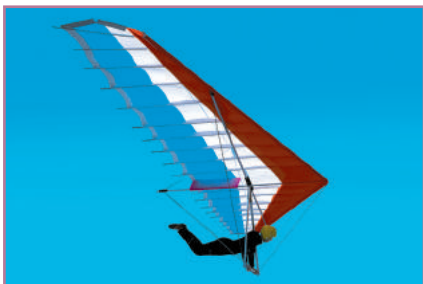
Four sets of horizontal writing lines (top solid, middle dashed, bottom solid) for labeling the airplane.

Four sets of horizontal writing lines for labeling the hot air balloon.

Four sets of horizontal writing lines for labeling the glider.

Four sets of horizontal writing lines for labeling the parachute.

Four sets of horizontal writing lines for labeling the hang glider.

152. Balonowe różności

1. Odczytaj i napisz wyrazy. Nazywają one cechy ludzi, ale ich znaczenia nie należy rozumieć dosłownie. W jakich sytuacjach używamy tych wyrazów?

ytędan —	_____	ynoleiz —	_____
yteimyw —	_____	ynlow —	_____
yłaiwoso —	_____	ynolezrtsop —	_____
ydrawt —	_____	ynolapaz —	_____
yhcułg i ypelś —	_____	ynapezrtzor —	_____
ynamafaz —	_____	ikdołs —	_____

2. Znajdź w tekście *Nadęty jak balon* odpowiednie przykłady i je zapisz.

Zdanie pojedyncze: _____

Zdanie złożone: _____

Równoważnik zdania: _____

Zdanie pytające: _____

Zdanie rozkazujące lub wykrzyknikowe: _____

3. Połącz powiedzenia z ich wyjaśnieniami. Użyj różnych kolorów.

Robić z kogoś balona.

ośmieszać kogoś, drwić z kogoś

Być w siódmym niebie.

być dla kogoś serdecznym, spełniać jego zachcianki

Jak grom z jasnego nieba.

ktoś zapomniał o czymś

Coś wyleciało komuś z głowy.

czuć się wyjątkowo szczęśliwym, bardzo się cieszyć

Przychylić komuś nieba.

udawać kogoś innego, niż się jest, przypisywać sobie cudze zasługi

Stroić się w cudze piórka.

nagle, w najmniej spodziewanym momencie, nieoczekiwanie

4. Z podanych sylab ułóż hasło i uzupełnij informację.

nym

gicz

lo

o

ze

fra

W słowniku _____ znajdziesz wiele różnych powiedzeń oraz ich wyjaśnienia. Warto do niego zaglądać.

5. Wpisz litery, których brakuje. Pokoloruj tą samą kredką ramki z wyrazami, które łączy ta sama reguła ortograficzna. Powiedz, jak ona brzmi. Napisz w zeszycie podobne przykłady do poznanych zasad ortograficznych.

wr___cić

balon___w

ład___je

podr___ż

zu___

p___estworza

balon___wka

nie lata___

nie podróżowa___

powiet___e

___eszyć się

___ebieski

wystart___je

w kosz___

w powietrz___

du___

153. Lotnicze podróże

1. Podkreśl poprawne zdania.

- Lecę szybko do szkoły, już jestem spóźniona!
- Polecę do sklepu po bułki.
- Szybko biegnę do szkoły, jestem już spóźniona!
- Do Australii polecę samolotem.
- Na wakacje pojadę samolotem.
- Samolot pasażerski odleciał z dużym opóźnieniem.
- Bardzo chciałbym polecieć helikopterem.
- Wczoraj dwie godziny latałam po sklepach.

2. Wykreśl nazwy siedmiu środków lokomocji służących do latania. Z pozostałych liter ułóż i napisz hasło. Powiedz, co ono oznacza.

B	L	S	Z	Y	B	O	W	I	E	C
A	S	A	M	O	L	O	T	E	C	I
L	E	Ć		R	A	K	I	E	T	A
O	H	E	L	I	K	O	P	T	E	R
N	Z	N	L	O	T	N	I	A	Ó	G
O	D	R	Z	U	T	O	W	I	E	C

3. Wpisz wyrazy z ćwiczenia 2., nadając im poprawne formy. Dodaj własne przykłady.

Można polecieć: balonem,

154. Loty w kosmos

1. Na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach oraz podpisów pod zdjęciami dokończ zdania.

- Pierwszym satelitą wystrzelonym w 1957 roku na orbitę okołozemską

był _____

- Pierwszą żywą istotą umieszczoną na orbicie okołozemskiej

była _____

- Pierwszym człowiekiem, który poleciał

w kosmos, był _____

- Pierwszą kobietą wysłaną w kosmos w 1963 roku była radziecka kosmonautka Walentina Tierszkowa.

- Pierwszym Polakiem, który poleciał w przestrzeń kosmiczną w 1978 roku,

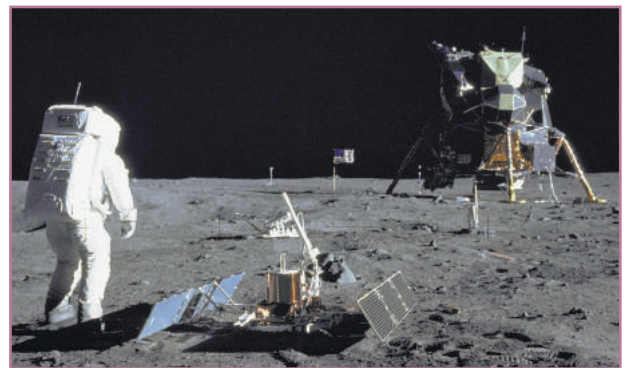
był _____

- Pierwszym człowiekiem, który 20 lipca 1969 roku stanął na powierzchni

Księżycu, był _____

Łajka – suczka wystrzelona w kosmos na pokładzie sztucznego satelity Sputnik 2 w 1957 roku.

Mirosław Hermaszewski – jedyny Polak, który odbył lot w kosmos. Miało to miejsce na pokładzie statku Sojuz 30 w 1978 roku.

2. Wpisz litery, których brakuje w krótkiej relacji z lądowania ludzi na Księżycu.

Kiedy w lipcu___ 1969 roku Neil Armstrong wyszedł po drabinie i postawił stopę na pokrytej pyłem powierz___ni Srebrnego Globu, wygłosił słowa, które p___eszły do ___istorii:

„To jest mały krok człowieka, ale wielki krok l___dzkości”.

Następnie wyszedł Edwin Aldrin. Obaj kosmona___ci zebrali około 20 kilogram___w skał księ___ycowych, p___eprowadzili badania, ___stawili amerykańską flag___ i umie___cili tabliczkę z następn___jącymi słowami:

„W tym miejsc___ ludzie z planety ___iemia po raz pierwszy postawili stop___ na ___sięzycu. Lipiec 1969. P___ybywamy w pokoj___ dla dobra całej ludzko___ci”.

Po 21 godzin___ sp___dzonych na Księżycu, kosmonauci weszli do l___downika i powr___cili do statk___ kosmicznego.

3. Zaznacz jednym kolorem ramki z wstępem opowiadania, a innym — ramki z zakończeniem. Wybierz wstęp i zakończenie, które najbardziej ci się podobają. Napisz w zeszycie rozwinięcie swojego opowiadania pod tytułem *Mój sen o kosmosie*.

Sen długo nie nadchodził. Przez okno zaglądał srebrny księżyc, niebo usiane było gwiazdami. To była wspaniała noc na obserwację nieba.

Będę tęsknić za wami i naszą fantastyczną, kosmiczną przygodą. A może jutro znów się spotkamy?

A może jednak to wydarzyło się naprawdę? Pomyślę o tym rano, gdy wstanę.

Wróciliśmy dziś bardzo późno z rodzinnej wyprawy. Moim największym marzeniem było własne, wygodne łóżko.

155. Port lotniczy

1. Rozwiąż rebusy i uzupełnij podpisy pod rysunkami.

To samolot _____ To samolot _____

2. Utwórz z sylab wyrazy związane z podróżowaniem. Napisz je i pokoloruj w wyrazach literę ż.

_____

_____

_____

_____

3. Do podanych rzeczowników dopisz czasowniki w formie bezosobowej.

latanie — latać _____	podróżowanie — _____
start — _____	pakowanie — _____
ładowanie — _____	informacja — _____

! Pamiętaj! Formy bezosobowe czasownika zakończone -ć to bezokoliczniki, np. pisać, malować, rzeźbić, tworzyć.

156. Szybka podróż

1. Uzupełnij zdania. Pokoloruj flagę Francji.

Francja to największe państwo _____.

Symbolem stolicy Francji — _____

jest _____ zbudowana w _____ roku. Przez Paryż

przeływa _____.

Niedaleko stolicy znajdują się dwa parki zabaw:
_____ i _____.

2. Przygotuj sałatkę z francuskim sosem winegret.

Składniki: główka sałaty, oliwa z oliwek, sól, pieprz, cukier, cytryna, czosnek, łyżeczka musztardy.

- Liście sałaty dokładnie umyj i porozrywaj na drobne kawałki.
- Sos: do 6 łyżek oliwy i 1 łyżeczki musztardy dodawaj sok z cytryny, ucierając na jednolitą masę. Dopraw szczyptą soli, pieprzu i cukru.
- Dodaj zmiążdżony lub drobno pokrojony czosnek.
- Tak przygotowanym sosem polej sałatę.
- Całość delikatnie wymieszaj.

Smacznego!

3. Dopasuj podpisy do zdjęć. Pokoloruj zdania kolorem ramki zdjęcia.

W Cannes (czytaj: kan) na południu Francji odbywa się słynny festiwal filmowy.

W muzeum Luwr w Paryżu zgromadzono cenne kolekcje obrazów i rzeźb.

157. Asteriks

1. Pokoloruj w ciągu liter wyraz **komiks**. Opisz Asteriksa, wpisując pozostałe wyrazy.

komiksniskiegokomiks
blondkomiksczerwonekomiks
brązowekomiksczarną
komikshełmkomiksskrzydełkami
komiksmagicznym
komiksnapojemkomiks
mieczkomiks

Asteriks jest _____ wzrostu, ma _____ włosy i wąsy,
_____ spodnie, _____ buty, _____ koszulę przepasaną
pasmem, a na głowie _____ z dwoma niewielkimi, białymi
_____. Zawsze nosi przy sobie manierkę z _____
_____ przyrządzanym przez Panoramiksa. U pasa nosi _____.

2. Uzupełnij tekst wyrazami z ramki.

rzymskie • Panoramiks • Galem • Obeliks
wioskę • Asteriksowi

Asteriks jest _____ zamieszkującym maleńką _____, jedyną część
Galii nieokupowaną przez legiony _____ za czasów Juliusza Cezara.
_____ w jego przygodach często towarzyszą przyjaciele:
_____ oraz druid _____.

3. Poszukaj informacji o komiksach, w których są opisane przygody Asteriksa, i zapisz kilka wybranych tytułów.

Asteriks to bohater wielu komiksów, takich jak: _____
_____
_____

158. Zaczytani w komiksach

1. Rozpoznaj bohaterów popularnych w Polsce komiksów po dialogach i po fragmentach tekstu. Wpisz odpowiednio w linie zdania z ramek.

– Być artystą – to brzmi dumnie. Zgadzam się.
Zamaluję książeczki w jeden wieczór... i już jestem artystą!

– Nadszedł czas, żebym dostał swoją porcję magicznego wywaru.

- Mniam, mniam, Asteriksie!
- Wejdz, Obeliksie. Pieczeń gotowa.
- Rzymianie się pogniewają. Znowu przypuszczą atak.
- No to co?!
- Dopóki nasz kapłan Panoramiks przyrządza swój magiczny napój, Rzymianie nic nam nie zrobią! Chodźmy zresztą go odwiedzić!...
- Z pewnością siedzi na drzewie i ścina jemiołę swoim złotym sierpem.
- Panoramiksie! Hej! Hej!
- Aj! Przestraszyłeś mnie, zaciąłem się sierpem!
- Wybacz.

- Skąd? Trzeba go uplastyczyć! Tak jak go uczłowiczaliśmy przez umuzykalnienie, teraz możemy go uczłowiczać przez uplastycznienie.
- Chcecie mnie ugnieść jak plastelinę? O, nie!
- Uplastyczyć to znaczy chcemy zrobić z ciebie artystę plastyka.
- Na początek będziesz kolorował takie piękne książeczki.

159. Wpadnij do Pacanowa

1. Rozpoznaj po różnych czcionkach tytuły książek Kornela Makuszyńskiego. Pokoloruj wyrazy tworzące każdy tytuł inną kredką. Napisz tytuły w kolejności alfabetycznej. Pamiętaj o cudzysłowie.

Przygody

Awantura

O dwóch takich,

Przyjaciel

Koziołka

Awantury

o *Basię*

i wybryki

Matółka

co ukradli księżyc

wesołego

małej matłki

diabła

Fiki-Miki

Blank writing lines for the student to write the titles in alphabetical order.

2. Napisz informacje o przyniesionej do klasy książce.

Tytuł:

Autor:

Tłumacz:

Ilustrator:

Wydawnictwo:

Bohaterowie:

Blank writing lines for the student to provide information about the book.

160. Dalej w drogę

1. Czy znasz grę w inteligencję? To ciekawy pomysł na zabawę podczas wakacji.

- Ustalcie wspólnie hasła do wpisywania, a następnie niech każdy narysuje dla siebie tabelkę.
- Jedna osoba mówi po cichu alfabet, a druga mówi „stop” w dowolnym momencie. Litera, która została wypowiedziana jako ostatnia, będzie pierwszą literą zapisywanych nazw.
- Osoba, która napisała wszystko jako pierwsza, może określić, ile czasu zostało innym uczestnikom (np. liczy do 10).
- Na koniec należy sprawdzić napisane wyrazy. Jeśli nazwa nie powtórzyła się u nikogo, przyznajemy 10 punktów, jeśli ma ją także ktoś inny – 5 punktów.
- Po kilku rundach podliczamy liczbę punktów i ustalamy zdobyte miejsca. Miłej zabawy!

Państwo	Miasto	Rzeka lub góry	Kwiat	Zwierzę	Imię	Punkty
Polska 5	Poznań 5	Pieniny 10	Piwonia 10	Paw 10	Paweł 5	45

2. Ułóż i napisz w zeszycie jak najwięcej nowych wyrazów z liter występujących w podanym w hasle.

W czasie letnich wakacji poznajemy nasz kraj.

3. Rozwiąż rebus i napisz hasło.

 $KI = Y$

 $O = A$

 YCH

 $ZKA = JI$

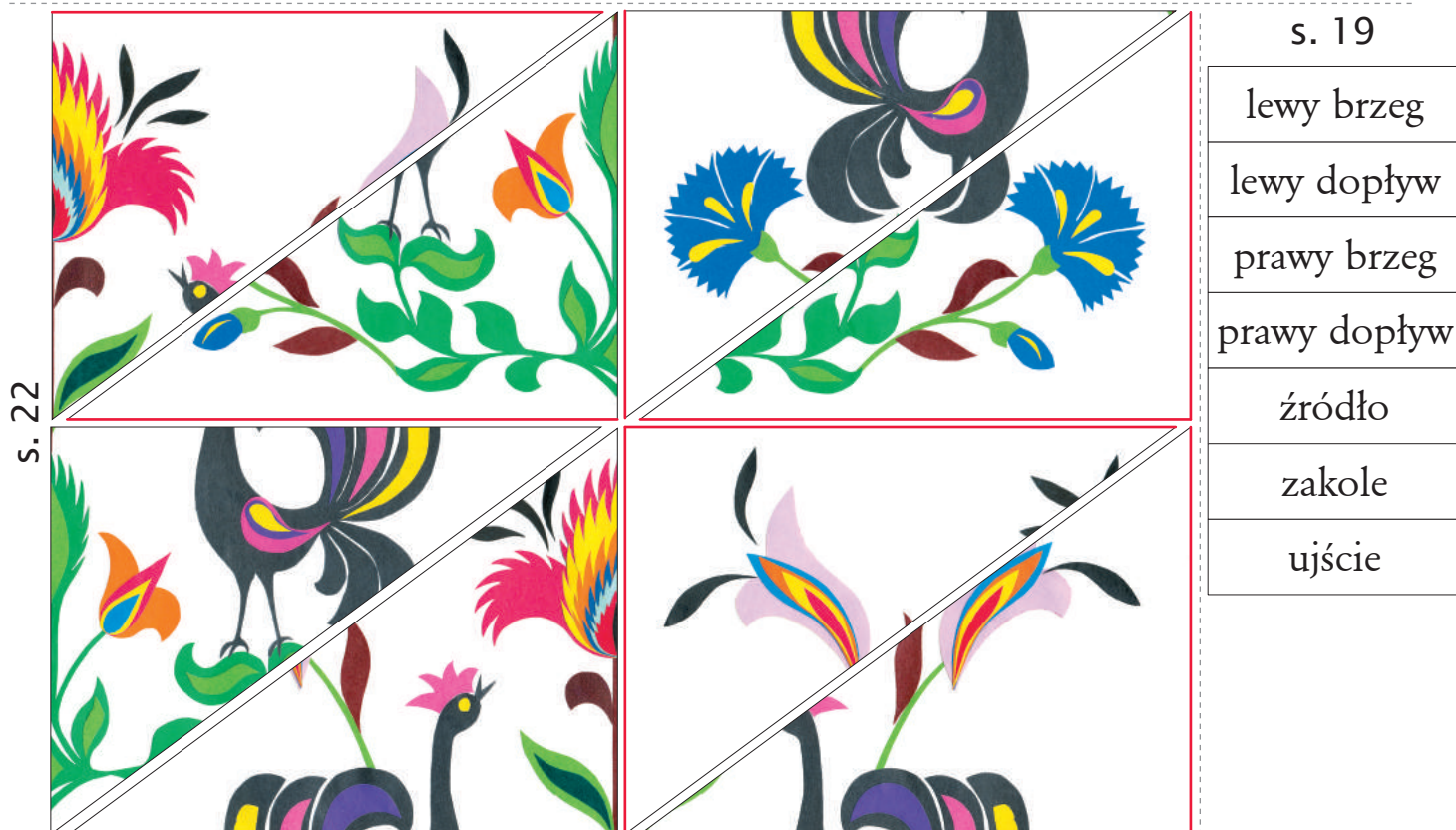

Wycinanka

	Codziennie	pracownicy TOPR	turystów.
s. 13	wyrzucone przez	Bardzo często	niewoli kończy się
	Krzyki mogą	życie w	
s. 13	zagłuszyć także	szlakami prowadzi także	Chodzenie poza
	o ratunek.		
	do niszczenia	czyjeś wołanie	ich śmiercią.
	przyrody.	zbierają śmieci	

	3. Wody stojące nie	4. Zaliczamy do nich stawy,	1. Wody dzielimy na
	stale się przemieszczają i są to strumienie,	lub przemieszczają się	wody słone.
s. 21	5. Ze względu na ilość zawartej w wodzie soli	wody płynące.	wody stojące i
	w niewielkim stopniu.	dzielimy wody na słodkie i słone.	potoki i rzeki.
	6. Morza i oceany to	morza i oceany.	przemieszczają się
			2. Wody płynące

s. 30	Zdania pojedyncze rozwinięte	Zdania pojedyncze nierozwinięte	Zdania złożone
-------	------------------------------	---------------------------------	----------------

s. 54	W zamian mrówki bronią mszyc przed biedronkami.
	Przewraca się wówczas na grzbiet, a zaskoczony napastnik rezygnuje z ataku.
	Ta żółta ciecz często ratuje biedronce życie, bo odstrasza wrogów.

marzenia
życie
hoża
bohater

bohater
zorza
świeży
półka

kukułka
bohater
próchno
jaskółka

marzenia
chaos
zorza
próchno

życie
chaos
świeży
jaskółka

kukułka
hoża
chaos
półka

marzenia
kukułka
chór
świeży

życie
chór
półka
próchno

chór
hoża
zorza
jaskółka

marzenia
kożuch
półka
jaskółka

kukułka
życie
zorza
kożuch

kożuch
hoża
świeży
próchno

bohater
chaos
chór
kożuch

Wytnijcie karty. Rozdajcie je między siebie, a jedną połóżcie tak, by wyrazy były widoczne. To będzie karta startowa. Gracze trzymają swoje karty tak, aby zawsze widzieć tylko jedną z nich. Zadaniem każdego gracza jest wyszukanie na swojej karcie wyrazu, który jest zapisany na karcie startowej. Ten, kto pierwszy odczyta taki wyraz, odkłada swoją kartę na kartę startową. Teraz wszyscy szukają u siebie wyrazu z tej właśnie karty. To samo dzieje się z kolejnymi kartami. Wygrywa gracz, który pierwszy pozbędzie się kart.

ISBN 978-83-8141-025-0

9 788381 410250

Indeks 890699

www.juka.edu.pl